

Helse- og atferdsundersøkelse på Hvit gjeterhund

Oslo 13.11.2013

Forord

Helse- og atferdsundersøkelsen for Hvit gjeterhund er nå ferdig. Denne rapporten er en kombinasjon av tekst og en del tabeller/diagrammer over forekomster av ulike sykdommer og atferds-egenskaper. Vi har hovedfokus på viktige/ hyppig registrerte anmerkninger. Hvis en egenskap ikke er nevnt, vil det bety at det ikke er noen registreringer, eller at antallet registreringer er ubetydelig slik at en nærmest kan se bort fra forekomsten av den aktuelle “anmerkningen”.

Antall svar

I undersøkelsen kom det inn 121 besvarelser. Klubben har vært aktive med å få flest mulig til å svare, men dette er en liten rase i Norge. Når man leser rapporten må man være klar over at tall som er angitt i procenter noen ganger kan gi et ganske grovt bilde. Spesielt vil det i **undergrupper** med lave tall kunne gi et feil inntrykk. Det kan f.eks. vise seg som veldig høye procenter f.eks. «100%» men som faktisk bare består av en hund eller to- hvis det blir regnet ut i fra forekomsten av et spesielt symptom. Det kan eksempelvis være at 2 hunder hadde albuleddsdysplasi og begge haltet (100%). Det er åpenbart at slike procenter blir svært usikre når tallene er lave. I slike tilfeller er det bedre å bruke de reelle tallene. Det er derfor spesielt viktig at en ser **procenter** i sammenheng med **antall hunder** i gruppen som en uttaler seg om.

Selv om totalantallet hunder som har svart kunne vært høyere er gir undersøkelsen den best mulige oversikten over situasjonen i rasen.

Ved vurdering av resultatene må en videre vurdere om de som har svart er representative for rasen, dvs om de har svart “upåvirket av” hundens faktiske helse og atferd. Det går fram at ikke alle ikke har svart på alle spørsmål. Årsaken til dette er uklart, man kan skyldes at en ikke helt forstår spørsmålet eller finner et alternativ som passer.

Dersom de som har svart har en overvekt av friske hunder vil undersøkelsen vise at rasen er friskere enn den er, og tilsvarende, dersom det er en overvekt av hunder med “anmerkninger”, vil en tro at forekomsten er høyere enn det som er tilfellet. Undersøkelsen er altså en **oppsummering av hundeeiernes besvarelser** som forhåpentligvis er et uttrykk for den reelle situasjonen.

Ofte er det et hovedspørsmål (f.eks. om en hund har hatt en sykdom/sykdomsgruppe) og noen underspørsmål som er **ment å spesifisere for de som har svart ja** på hovedspørsmålet. I noen tilfeller vil ikke tallene stemme helt mellom totalantallet «ja» i hovedspørsmål og underspørsmål. Det kan skyldes at noen som har svart «nei» på et hovedspørsmål – likevel har svart på spesifiseringen i underspørsmålet.

Fordi det ikke fins noen offisiell registrering av dødsdato for norske hunder er det ikke mulig å vite hvor mange levende hunder vi har for hver rase. Det er derfor vanskelig å få et godt bilde på svarprosenten på en

undersøkelse som dette, fordi en ikke vet hvor mange som faktisk kunne ha svart. Likeledes er det jo også svart på flere avdøde hunder for å få dødsårsaker. Fra 2003-2012 (siste 10 år) ble det registrert 237 hvite gjeterhunder i NKK. «Svarprosenten» **relativt til registreringstallene siste 10 år**, er altså i overkant av 50%. Men «svarprosenten» er altså litt usikker siden man ikke vet antallet hunder, men gir et inntrykk av antall hunder som har svart.

Dødsårsaker

For å få et bilde på dødsårsaker har vi vært nødt til å få svar fra noen med hunder som er gått bort. Det ble gitt opplysninger om bare 6 døde hunder. Dette tallet er selvsagt alt for lite til å få et inntrykk av dødsårsakene.

Oslo 13.11.2013

Frode Lingaas

Generell beskrivelse – (del I)

Alder

Gjennomsnittsalderen på de levende hunder i undersøkelsen var 3,9 år. En del hunder var under 1 år (ca 25%), og har kanskje ikke rukket å få så mange sykdommer ennå. Gjennomsnittsalderen for de 88 hundene som var 1 år eller eldre var 4,1 år. Opp mot halvparten av de levende hundene er 2 år eller mindre.

Det ble gitt opplysninger om bare 6 døde hunder. De oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 4,3 år. Hvis man tar bort de to som døde tidlig (under 1 år) er levealderen på de 4 andre døde 6 år i snitt.

Levende/døde

Totalt er det svart på 115 levende (og 88 er >1 år) og 6 døde hunder

Hundens fødselsår

De fleste hundene i undersøkelsen er født etter 2005

Hundens kjønn?

Navn	Antall	Prosent
Tispe	72	60,5%
Hannhund	47	39,5%
N	119	

Er din hund kastret / sterilisert?

Navn	Antall	Prosent
Ja	13	10,8%
Nei	107	89,2%
N	120	

Like mange hannhunder (7) og tisper (6) er kastret/sterilisert

4 tisper oppgir helseårsaker, på hannhunder oppgir halvparten atferd og resten helse

Hvor gammel var hunden ved kastreringen?

De fleste hundene var under 2 ved kastrasjon, de fleste oppgi helseårsaker som grunn til kastrasjonen

Har du hatt hunden siden avvenning?

Navn	Antall	Prosent
Ja, eget oppdrett - siden fødsel	10	8,3%
Ja, overtok ved ca. 8-10 uker	82	68,3%
Overtok 2,5 - 5 måneder	16	13,3%
Nei, overtok da hunden var 6-12 måneder	7	5,8%
Nei, tok over da hunden var over et år	5	4,2%
N	120	

Kan Veterinærhøgskolen ta kontakt for evt utfyllende opplysninger / spørsmål om undersøkelsen ?

Navn	Antall	Prosent
Ja	115	97,5%
Nei	3	2,5%
N	118	

Er du villig til å bidra med en blodprøve hvis det trengs til forskning på bedre helse hos rasen?

Navn	Antall	Prosent
Ja, gjerne	107	90,7%
Nei	11	9,3%
N	118	

Svært mange, ønsker å bidra her. Det er svært gledelig at så mange vil delta i prosjekter som kan komme rasen til nytte

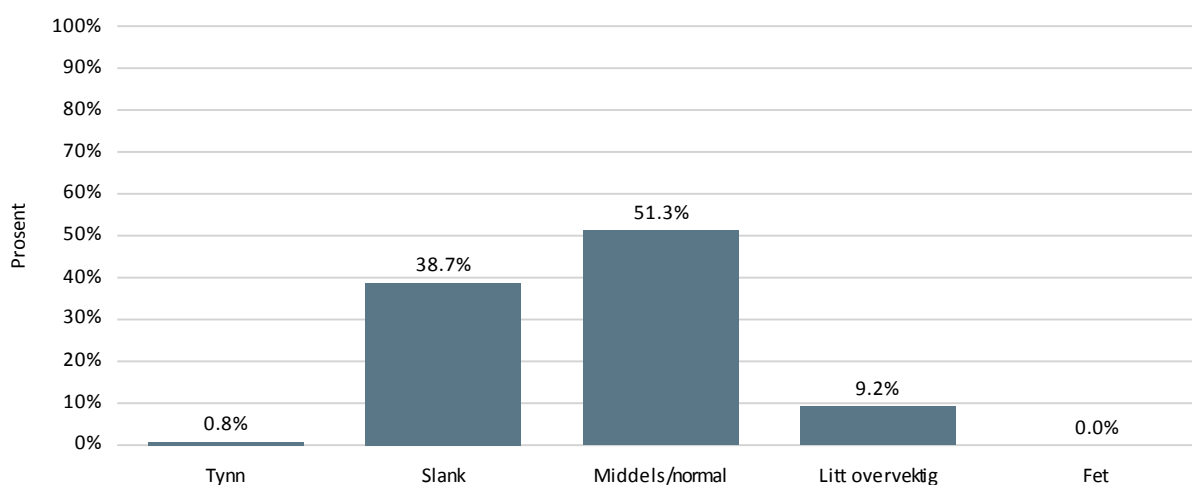
Er det tatt blodprøve siste 3 år i forbindelse med mistanke om sykdom?

Navn	Antall	Prosent
Ja	18	15,0%
Nei	97	80,8%
Vet ikke	5	4,2%
N	120	

Ingen fete hunder

Det ble spurt om hundens hold, og eier kunne svare på om den var tynn (1), slank(2), middels (3), litt overvektig (4) eller fet (5). 51,3% av eierne vurderte hunden sin som middels, 39% som slank, mens ca 9% vurderte hunden sin som litt overvektig

Hundens hold?

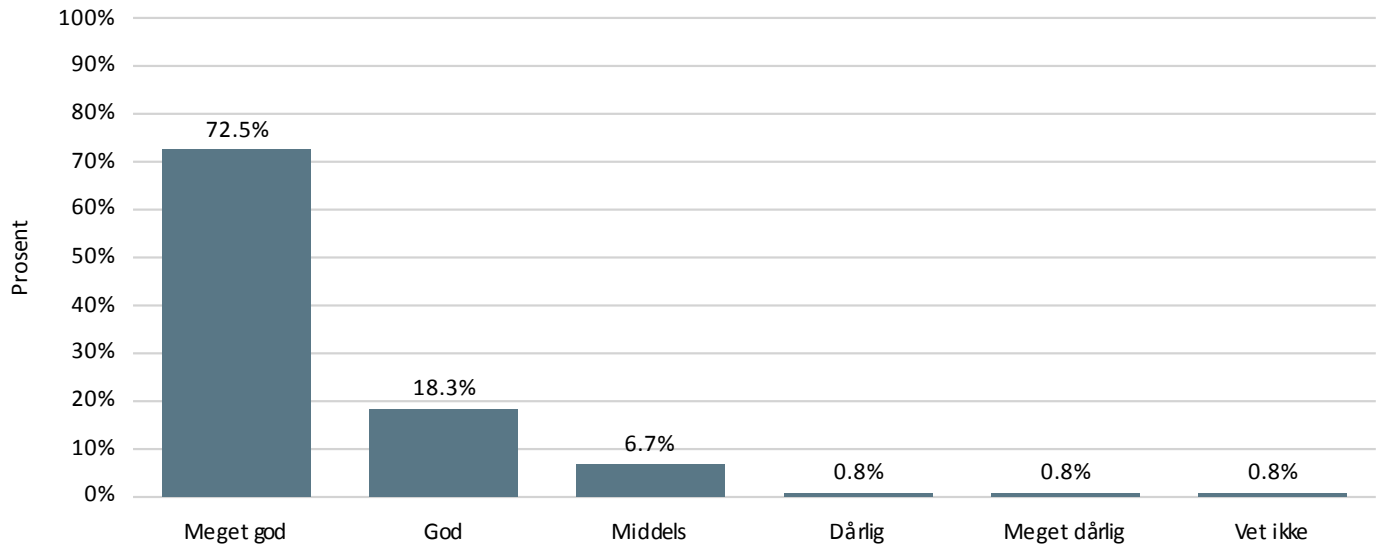
Blir hunden brukt regelmessig til noen av følgende aktiviteter (flere svar mulig)

Navn	Antall	Prosent
Ingen spesielle aktiviteter	29	24,4%
Lydighet	62	52,1%
Redningsarbeid	7	5,9%
Bruks (spor-felt-søk-rapport-IPO)	37	31,1%
Jakt/apportering	0	0,0%
Blod-/vltspor	15	12,6%
Agility	10	8,4%
Utstilling	53	44,5%
Andre aktiviteter	37	31,1%
N	119	

Del II, Generell Helse

120 svarte på spørsmålet. 90,5% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens ca 6,7% vurderte hundens helse til middels. Ca 1,6 prosent karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig. Dette gjelder alle hundene i undersøkelsen, inkludert unge hunder under 1 år, voksne hunder og hunder som er døde.

Hvordan er hundens generelle helse?

Navn	Antall	Prosent
Meget god	87	72,5%
God	22	18,3%
Middels	8	6,7%
Dårlig	1	0,8%
Meget dårlig	1	0,8%
Vet ikke	1	0,8%
N	120	

HUD, PELS ØRE

21,5% responderte på at hunden har hatt langvarige/tilbakevendende problemer med hud/pels/øre

Har hunden noen gang hatt problemer med hud/pels/øre? Symptomer kan f.eks være håravfall, kløe, utslett, eksem, kviser, blemmer eller skorper.

Navn	Antall	Prosent
Ja	26	21,5%
Nei	94	77,7%
Vet ikke	1	0,8%
N	121	

Hvilket av følgende problemer har hunden hatt?

Navn	Antall	Prosent
Hudbetennelse/eksem/utslett	5	12,5%
Ørebetennelse	7	17,5%
Kløe/hudirritasjon	14	35,0%
Røde eller såre poter	10	25,0%
Slikker på labber eller biter negler	6	15,0%
Overdreven røyting/hårtap	6	15,0%
Hårløse flekker	2	5,0%
Analkjertelproblem	9	22,5%
Tilstoppet talgkjertel	0	0,0%
Hudsvulst	0	0,0%
Parasitter	1	2,5%
Demodex (hårsekkmidd)	2	5,0%
Furunkulose	0	0,0%
Vet ikke	2	5,0%
N	40	

De (40) hundene som hadde hatt problemer oppgir i første rekke kløe/hudirritasjon, såre poter og analkjertelproblem. Noen oppgir flere symptomer.

Demodex

Er bare registrert i 2 tilfeller i helseundersøkelsen

Furunkulose

Er ikke registrert.

Allergi

116 har svart på dette spørsmålet. 1,7% (2 hunder) oppgir at hunden har verifisert allergi med positiv blodprøve/prikktest.

Er hunden din diagnostisert med allergi/atopi?

Navn	Antall	Prosent
Nei	110	94,8%
Ja, med positiv blodprøve	2	1,7%
Ja, med positiv prikktest	0	0,0%
Ja, på bakgrunn av symptomer	2	1,7%
Vet ikke	2	1,7%
N	116	

Hvilke symptomer på allergi/atopi har hunden din? (flere svar mulig)

Bare to eiere har svart, begge oppgir kløe/labbebiting, 1 oppgir oppkast,

Navn	Antall	Prosent
Gjentatte ørebetennelser	0	0,0%
Gjentatte hudbetennelser	0	0,0%
Kløe/labbebiting	2	100,0%
Diare	0	0,0%
Oppkast	1	50,0%
N	2	

Er hunden din diagnostisert med fôrallergi/intoleranse?

Navn	Antall	Prosent
Nei	118	97,5%
Ja	1	0,8%
Vet ikke	2	1,7%
N	121	

Bare 1 hund (med diare) rapporterer fôrallergi

Har hunden hatt våteksem?

12 hunder rapporteres med våteksem

Navn	Antall	Prosent
Nei	109	90,1%
Ja, mindre enn en gang per år	9	7,4%
Ja, ca en gang per år	1	0,8%
Ja, Oftere enn en gang per år	2	1,7%
Vet ikke	0	0,0%
N	121	

Du har svart ja på at hunden har fått diagnostisert Demodex (hårsekkmidd), kryss av for utbredelse, flere alternativ mulig

Bare 2 eiere oppgir demodex, begge med flekkvis utbredelse av symptomer som valper

FORDØYELSESSYSTEMET

Tann/kjevfeil

Det er rapportert tannmangel hos 11,5% av hundene

Har hunden hatt en eller flere av følgende tannfeil

Navn	Antall	Prosent
Melketenner som ikke felles som valp	1	0,9%
Underbitt, for lang underkjeve	1	0,9%
Tannmangel	13	11,5%
Overbitt, lang overkjeve	0	0,0%
Skjevt bitt	0	0,0%
Ingen tannfeil	98	86,7%
N	113	

Har din hund hatt epulis (kuler i tannkjøttet) eller tannkjøtt som vokser over tennene?

Ikke noe problem i rasen, nesten ingen registreringer

Har hunden hatt vedvarende eller alvorlige fordøyelsesproblemer? Symptomer kan være oppkast, diare, forstoppelse, vekttap, appetittforandring.

Ca 15% oppgir problemer

Navn	Antall	Prosent
Ja	18	14,9%
Nei	100	82,6%
Vet ikke	3	2,5%
N	121	

Kryss av hvis den har hatt noen av følgende mage/tarm sykdommer

Navn	Antall	Prosent
Gjentatte episoder med diare	12	66,7%
Gjentatte episoder med oppkast	13	72,2%
Gjentatte episoder med buksmerter	1	5,6%
Magesekketvidelse-/magedreining	0	0,0%
Alvorlig tarminfeksjon (eks Parvovirus)	1	5,6%
Magesår/gastritt	0	0,0%
Kronisk diare	0	0,0%
N	18	

Perioder med diare og oppkast er registret hyppigst

Har den hatt fremmedlegeme som måtte fjernes av dyrlege?

Navn	Antall	Prosent
Ja, en gang	0	0,0%
JA, flere ganger	0	0,0%
Nei	119	100,0%
N	119	

Ingen hunder har hatt leversykdom

Ingen har hatt problemer med bukspyttkjertelen

FÔRING

Tabellene under viser hva slags fôr som blir mest brukt på rasen.

Hvor ofte bruker du tørrfôr?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	15	12,4%
Sjelden	6	5,0%
Av og til	9	7,4%
Ofte	7	5,8%
Daglig	84	69,4%
N	121	

Hvor ofte bruker du ferskt/ frosset fôr?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	26	21,5%
Sjelden	14	11,6%
Av og til	20	16,5%
Ofte	13	10,7%
Daglig	48	39,7%
N	121	

Hvor ofte bruker du matrester?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	56	46,3%
Sjelde	28	23,1%
Av og til	26	21,5%
Ofte	6	5,0%
Daglig	5	4,1%
N	121	

Hvor ofte gis tyggesaker, svineører o.l.?

Navn	Antall	Prosent
Aldri/meget sjelden	9	7,4%
Sjelden	15	12,4%
Av og til	49	40,5%
Ofte	35	28,9%
Daglig	13	10,7%
N	121	

BROKK

Har hunden hatt brokk?

Navn	Antall	Prosent
Ja	8	6,7%
Nei	108	90,8%
Vet ikke	3	2,5%
N	119	

Hva slags brokk?

Navn	Antall	Prosent
Navlebrokk	8	100,0%
Lyskebrokk	0	0,0%
N	8	

HJERTE/KARSYSTEMET

Har hunden hatt symptomer på hjertesykdom? (f.eks. kramper, besvimelse, nedsatt utholdenhet eller pustebesvær)

Har hunden hatt symptomer på hjertesykdom? (f.eks. kramper, besvimelse, nedsatt utholdenhet eller pustebesvær)

Navn	Antall	Prosent
Ja	2	1,7%
Nei	117	96,7%
Vet ikke	2	1,7%
N	121	

Hvilket/hvilke symptomer har hunden hatt? Flere valg mulig

Navn	Antall	Prosent
Nedsatt utholdenhet, henger etter på tur	1	50,0%
Hoste	1	50,0%
Besvimelse	0	0,0%
Kramper	0	0,0%
Liten av vekst eller tynn	1	50,0%
N	2	

Har hunden en eller flere kjente hjerteproblemer?

Navn	Antall	Prosent
Nei	117	97,5%
Medfødt hjertefeil	0	0,0%
Hjertemuskelsykdom	0	0,0%
Hjerterytmeforstyrrelser	0	0,0%
Bilyd	2	1,7%
Klaffefeil	0	0,0%
Hjertesvikt	1	0,8%
N	120	

LUFTVEIER

6,7% av eierne (8 stykk) svarte ja på det generelle spørsmålet om hunden har «hatt symptom på sykdom i luftveisorganene (nese, luftrør, lunger)»

Har hunden hatt symptom på sykdom i luftveisorganene (nese, luftrør, lunger)? F.eks tungpustethet, rennende nese, nysing, pesing?

Navn	Antall	Prosent
Ja	8	6,7%
Nei	109	90,8%
Usikker	3	2,5%
N	120	

Kryss av dersom du kjenner årsaken til hundens problemer

Navn	Antall	Prosent
Nesekatarr, snue, rhinitt	3	60,0%
Bronkitt	0	0,0%
Lungebetennelse	2	40,0%
Tracheal kollaps (luftrør som kollapser)	0	0,0%
N	5	

Har hunden fått diagnosen nesemidd?

Navn	Antall	Prosent
Nei	113	96,6%
Ja	4	3,4%
Vet ikke	0	0,0%
N	117	

Har hunden hatt kennelhoste?

Navn	Antall	Prosent
Nei	113	93,4%
Ja	7	5,8%
Vet ikke	1	0,8%
N	121	

ØYESYKDOMMER

Har eller har hunden noen gang hatt en øyesykdom?

Anmerkninger på øye er registrert ca 8,4% av hundene. Gjelder et par hunder med hornhinnesar, et par med PRA og et par med andre sykdommer.

Har, eller har hunden noen gang hatt sykdom i øye eller øyelokk(herunder ektropion/entropion)?

Navn	Antall	Prosent
Ja	10	8,4%
Nei	107	89,9%
Vet ikke	2	1,7%
N	119	

Har hunden noen gang hatt sår eller skade på hornhinnen?

Navn	Antall	Prosent
Ja	2	1,7%
Nei	115	95,8%
Vet ikke	3	2,5%
N	120	

Ingen registreringer på sykdom i øyelokk:

Navn	Antall	Prosent
Trange eller tette tårekanaler	0	0,0%
Ekstra øyehår	0	0,0%
Kul/svulst på øyelokk	0	0,0%
Innverbøyde øyelokk (entropion)	0	0,0%
Hengende øyelokk (ektropion)	0	0,0%
"Cherry eye" prolaps av tårekjertelen	0	0,0%
N	0	

Ingen registrerte sykdommer i linsen

Ingen registrerte sykdommer regnbuehinnen

Har hunden vært øyelyst?

Navn	Antall	Prosent
ja	9	7,5%
nei	103	85,8%
Vet ikke	8	6,7%
N	120	

Når ble hunden øyelyst sist

Navn	Antall	Prosent
Ca 1 år siden	4	44,4%
2-4 år siden	3	33,3%
Mer enn 5 år siden	2	22,2%
Husker ikke	0	0,0%
N	9	

Hvordan bedømmer du hundens syn?

Navn	Antall	Prosent
Meget bra (normalt)	119	100,0%
Litt nedsatt	0	0,0%
Dårlig	0	0,0%
Blind	0	0,0%
N	119	

Har hunden Progressiv Retinal Atrofi (PRA)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	91	75,8%
Ja	2	1,7%
Vet ikke	27	22,5%
N	120	

Har hunden hatt andre øyesykdommer?

Navn	Antall	Prosent
Retinal dysplasi	1	2,2%
PPM-persisterende pupill-membran	0	0,0%
Annet	1	2,2%
Vet ikke	44	95,7%
N	46	

LEDD-SKJELETT-MUSKEL

For 14,2% av hundene oppgis det problemer i ledd/muskel skjelett (dvs ca 17 hunder)

Har hunden (el har hatt) sykdom eller smerte i ledd, muskel eller skjelett?

Navn	Antall	Prosent
Ja	17	14,2%
Nei	100	83,3%
Vet ikke	3	2,5%
N	120	

Hvilken av de følgende gjelder din hund? Flere valg er mulig

Navn	Antall	Prosent
Osteochondrose/bruskløsning (fortykket/løs bit av leddbrusk)	1	9,1%
Artrose (forkalkning)	1	9,1%
Leddbetennelse	2	18,2%
Korsbåndskade	0	0,0%
Løs kneskål - patellaluksasjon	0	0,0%
Spondylose	1	9,1%
Skiveprolaps	0	0,0%
Muskelsykdom	0	0,0%
Vet ikke	7	63,6%
N	11	

Har hunden hatt tegn til det følgende ? Flere valg er mulig

Navn	Antall	Prosent
Stivhet	5	31,3%
Smerter	9	56,3%
Halthet	13	81,3%
Vet ikke	1	6,3%
N	16	

Har hunden hatt noe av de følgende? Flere valg er mulig

Navn	Antall	Prosent
Medfødt haleknekk	0	0,0%
Medfødt stumphale	0	0,0%
Haleknekk etter skade	1	50,0%
Vet ikke	1	50,0%
N	2	

Har hunden hatt symptomer på degenerativ myelopati (DM)?

Navn	Antall	Prosent
Nei	105	91,3%
Ja	1	0,9%
Vet ikke	9	7,8%
N	115	

Er hunden gentestet for DM?

Navn	Antall	Prosent
Nei	88	72,7%
Nei, men fri pga fri foreldre	9	7,4%
Ja, men fri	12	9,9%
Ja, bærer	4	3,3%
Ja, affisert	0	0,0%
Vet ikke	8	6,6%
N	121	

Har hunden hatt "voksesmerter" og fått diagnosen Panosteitis?

Navn	Antall	Prosent
Nei	108	89,3%
Nei, men hadde mistanke en periode	3	2,5%
Ja, en kort periode, gikk over av seg selv	5	4,1%
Ja, en periode, krevde behandling	3	2,5%
Ja, ganske lenge, ble behandlet i lang tid	2	1,7%
Vet ikke	0	0,0%
N	121	

I hvilket/hvilke ledd hadde hunden din osteochondrose

Navn	Antall	Prosent
Skulderledd	4	23,5%
Albueledd	4	23,5%
Kneledd	0	0,0%
Haseledd	0	0,0%
Vet ikke	10	58,8%
N	17	

Hvor gammel var hunden da den fikk diagnosen Osteochondrose?

Navn	Antall	Prosent
<= 1 år	7	53,8%
1-2 år	1	7,7%
3-4 år	0	0,0%
5-6 år	0	0,0%
=> 7 år	0	0,0%
Vet ikke	5	38,5%
N	13	

I hvilket ledd har din hund hatt artrose (flere svar mulig)

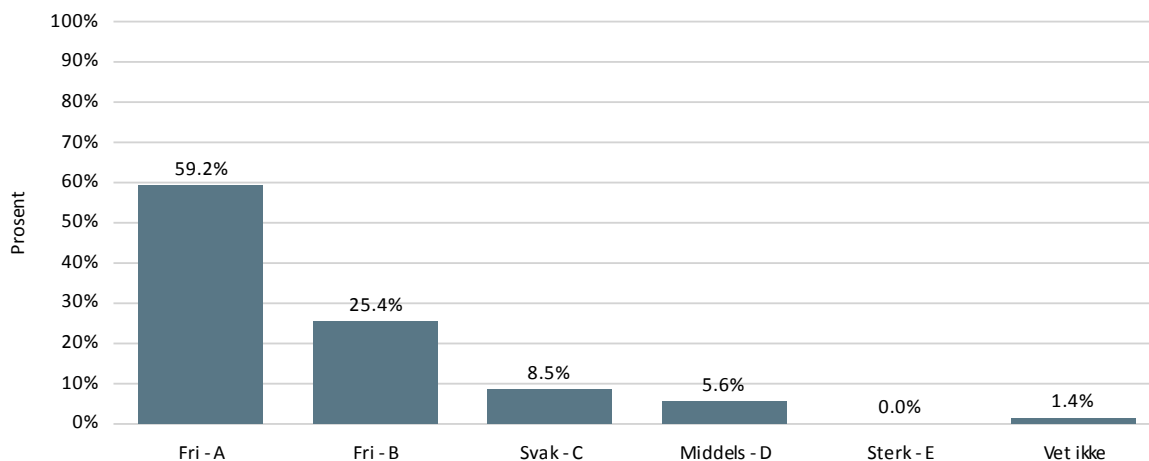
Navn	Antall	Prosent
Skulderledd	0	0,0%
Albueledd	1	50,0%
Hofteledd	1	50,0%
Kneledd	0	0,0%
Haseledd	0	0,0%
N	2	

Ingen med korsbåndskade rapportert

Er hunden offisielt HD røntget?

Navn	Antall	Prosent
Ja	72	59,5%
Nei	47	38,8%
Vet ikke	2	1,7%
N	121	

Hvilken HD status har din hund?

Navn	Antall	Prosent
Fri – A	42	59,2%
Fri – B	18	25,4%
Svak – C	6	8,5%
Middels – D	4	5,6%
Sterk – E	0	0,0%
Vet ikke	1	1,4%
N	71	

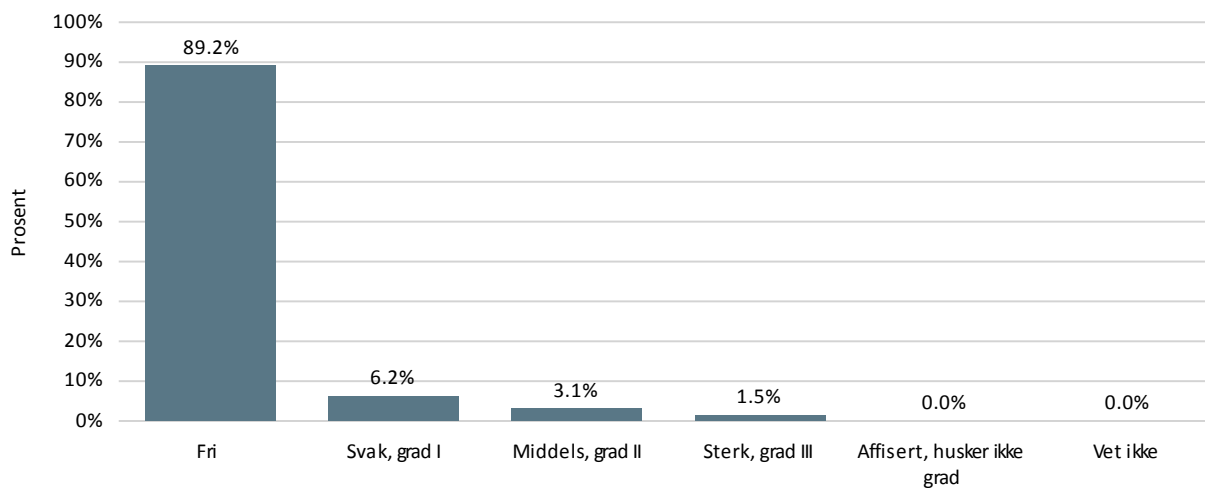
For hunder med HD, ser du tegn til smerte/halthet?

Navn	Antall	Prosent
Nei, aldri	6	60,0%
Usikker	1	10,0%
Halt av og til	3	30,0%
Halter ofte	0	0,0%
Vet ikke	0	0,0%
N	10	

Er hunden offisielt AD-(albuledssysplasi)-røntget?

Navn	Antall	Prosent
Ja	66	54,5%
Nei	51	42,1%
Vet ikke	4	3,3%
N	121	

Hvilken AD status har din hund?

Navn	Antall	Prosent
Fri	58	89,2%
Svak, grad I	4	6,2%
Middels, grad II	2	3,1%
Sterk, grad III	1	1,5%
Affisert, husker ikke grad	0	0,0%
Vet ikke	0	0,0%
N	65	

For hunder med AD, ser du tegn til smerte/halvheth?

Navn	Antall	Prosent
Nei, aldri	7	100,0%
Usikker	0	0,0%
Halt av og til	0	0,0%
Halter ofte	0	0,0%
Vet ikke	0	0,0%
N	7	

Er hundens rygg røntget (spondylose)

Navn	Antall	Prosent
Ja, fri	5	4,2%
Ja, har spondylose	0	0,0%
Nei	107	89,2%
Vet ikke	8	6,7%
N	120	

NERVESYSTEMET

Kryss av hvis din hund har noe av det følgende, flere valg mulig

Navn	Antall	Prosent
Døvhet	0	0,0%
Epilepsilignende anfall	0	0,0%
Epilepsi. verifisert	0	0,0%
N	0	

REPRODUKSJONSPROBLEMER / REPRODUKSJONSORGANER

HANNHUNDER

Har din hannhund hatt noen av følgende sykdommer/problemer? Flere valg mulig

Det er 47 hannhunder i materialet, 8 (17%) har hatt problemer med forhudskatarr

Navn	Antall
Kryptorchid - medfødt mangel på en testikkel	3
Kryptorchid - medfødt mangel på to testikler	2
Godartet prostataforstørrelse	0
Betennelse i prostata	0
Forhudskatarr	8
N	13

Du har krysset av for forhudskatarr, hvor stort er problemet?

Navn	Antall	Prosent
Drypper en sjelden gang	4	50,0%
Drypper en gang i blant, god effekt av skylling/behandling	2	25,0%
Drypper ganske ofte, hyppige tilbakefall etter behandling	2	25,0%
Drypper svært ofte, dårlig effekt av behandling	0	0,0%
Vet ikke	0	0,0%
N	8	

Har din hannhund hatt noen av følgende reproduksjonsproblemer? Flere valg mulig

Navn	Antall	Prosent
Sterilitet	0	0,0%
Paret - har kull - flere tomme tisper	0	0,0%
Paret flere- alle tomme	0	0,0%
Lite interessert i "klare" tisper	0	0,0%
N	0	

TISPER

Det er 72 tisper i materialet, innbilt svangerskap er registrert hos 9 (12,5%)

Har din hund hatt noe av det følgende? Flere valg mulig

Navn	Antall
Livmorbetennelse	1
Skjedekatarr	1
Sterilitet	0
Abort	0
Cyste på eggstokk	0
Innbilt svangerskap	9
N	11

Hvor ofte har hun hatt løpetid?

Navn	Antall	Prosent
sjeldnere enn 1 gang pr. år	0	0,0%
ca 1 gang pr. år	5	7,6%
ca 2 ganger pr. år	45	68,2%
oftere enn 2 ganger pr. år	12	18,2%
Vet ikke	4	6,1%
N	66	

Har hun hatt valper?

Navn	Antall	Prosent
Nei	54	78,3%
ja	15	21,7%
Vet ikke	0	0,0%
N	69	

Hvor mange kull har hun hatt?

Navn	Antall	Prosent
1	7	46,7%
2	5	33,3%
3-4	2	13,3%
>4	1	6,7%
Vet ikke	0	0,0%
N	15	

Har tisa hatt komplikasjoner ved valping?

Navn	Antall	Prosent
Nei	13	86,7%
Ja, men løste problemet selv	0	0,0%
Ja, trengte hjelp av veterinær	1	6,7%
Ja, keisersnitt!	1	6,7%
Vet ikke	0	0,0%
N	15	

Hva var årsaken til problemet?

Navn	Antall	Prosent
Feilstilling hos valp(er)	2	100,0%
For store valper	0	0,0%
Ingen eller svake veer	0	0,0%
Veene avtok over tid	0	0,0%
Vet ikke	0	0,0%
N	2	

Har hun noen gang fått misdannede valper?

Navn	Antall	Prosent
nei	15	100,0%
ja	0	0,0%
Vet ikke	0	0,0%
N	15	

Har parringsklar tise avvist hannhund?

Navn	Antall	Prosent
Nei, aldri	22	55,0%
Har hendt	3	7,5%
Ikke uvanlig	1	2,5%
Svært ofte	0	0,0%
Vet ikke	14	35,0%
N	40	

Har tisper hatt problemer med å bli drektig etter paring?

Navn	Antall	Prosent
Nei	14	37,8%
Ja	1	2,7%
Vet ikke	22	59,5%
N	37	

Kryss av hvis din hund har hatt noen av det følgende, flere valg mulig

Lite problemer med urinveier og nyre i rasen!

Navn	Antall
Akutt nyresvikt	0
Kronisk nyresvikt	0
Protein - losing nephropathy	0
Nyrebekkenbetennelse	0
Urinveisinfeksjon/Blærekatarr	2
Urinstein	0
Urinlekkasje	1
Blæreatoni (slapp urinblære)	1
N	3

Har hunden din hatt en hormonell sykdom?

Navn	Antall	Prosent
Nei	112	94,1%
Ja	0	0,0%
Vet ikke	7	5,9%
N	119	

SVULSTER/KULER OG KREFT

Har din hund hatt kuler, svulster, kreftsykdom?

Navn	Antall	Prosent
Nei	115	98,3%
Ja	2	1,7%
Vet ikke	0	0,0%
N	117	

Hvor har din hund hatt svulster eller kreftsykdom? Flere valg mulig

Navn	Antall
Hud	1
Fordøyelsessystemet	0
Luftveier	0
Reproduksjon/forplantningsorganer	0
Urinveiene	0
Skjelett	0
Nervesystemet (hjernen)	0
Bloddannende organer og immunsystemet (lymfe)	0
Annet	1
Vet ikke	0
N	2

Konklusjon: svært lite kuler/kreft registrert på rasen

BEDØVELSE OG NARKOSE

Har hunden vist unormal reaksjon på bedøvelse eller narkose

Navn	Antall	Prosent
Vet ikke, aldri fått bedøvelse eller narkose	36	31,0%
Nei, antagelig helt normalt	76	65,5%
Trenger mer enn vanlig	3	2,6%
Trenger mindre enn vanlig	0	0,0%
Sovner veldig dypt	0	0,0%
Våkner veldig sent	1	0,9%
N	116	

Har hunden fått bivirkninger av medisiner

Navn	Antall	Prosent
Nei	109	93,2%
Vet ikke	8	6,8%
Er forsiktige siden noen hunder har MDR1 genen	0	0,0%
Ja, av vaksiner	1	0,9%
Ja, av parasittmidler	0	0,0%
Ja, av antibiotika	0	0,0%
Ja, av smertestillende medisiner	0	0,0%
N	117	

Er hunden gentestet mot MDR1? (Multi Drug Resistance genen)

Navn	Antall	Prosent
Nei	69	58,5%
Nei, men fri pga fri foreldre	19	16,1%
Ja, fri	22	18,6%
Ja, bærer	2	1,7%
Ja, affisert	0	0,0%
Vet ikke	6	5,1%
N	118	

Har hunden hatt flåttbåren sykdom (borreliose, anaplasmoser)

Navn	Antall	Prosent
Nei	121	100,0%
Ja	0	0,0%
Vet ikke	0	0,0%
N	121	

LEVEALDER / DØDSÅRSAKER

Lever hunden din?

Navn	Antall	Prosent
Ja	115	95,0%
Nei	6	5,0%
N	121	

Hvor gammel ble hunden?

Navn	Antall	Prosent
<1 år	2	33,3%
1-2 år	0	0,0%
3-4 år	2	33,3%
5-6 år	0	0,0%
7-8 år	1	16,7%
9-10 år	1	16,7%
11-12 år	0	0,0%
13-14 år	0	0,0%
15-16 år	0	0,0%
> 16år	0	0,0%
N	6	

Hva var dødsårsak eller årsak til avlaving? Du kan sette flere kryss

OBS- bare 6 døde hunder – usikre tall !!

Navn	Antall	Prosent
Vet ikke	0	0,0%
Hudsykdom	0	0,0%
Hjerteproblem	1	16,7%
Hjerneslag	0	0,0%
Kreft	0	0,0%
Alderdom, ble gammel og svk	0	0,0%
Allergisk sykdom	0	0,0%
Ledd/skjelettproblemer	2	33,3%
Ulykke/skade	0	0,0%
Atferdsproblemer	2	33,3%
Nyreproblem	0	0,0%
Plutselig uventet død	1	16,7%
Annet	2	33,3%
N	6	

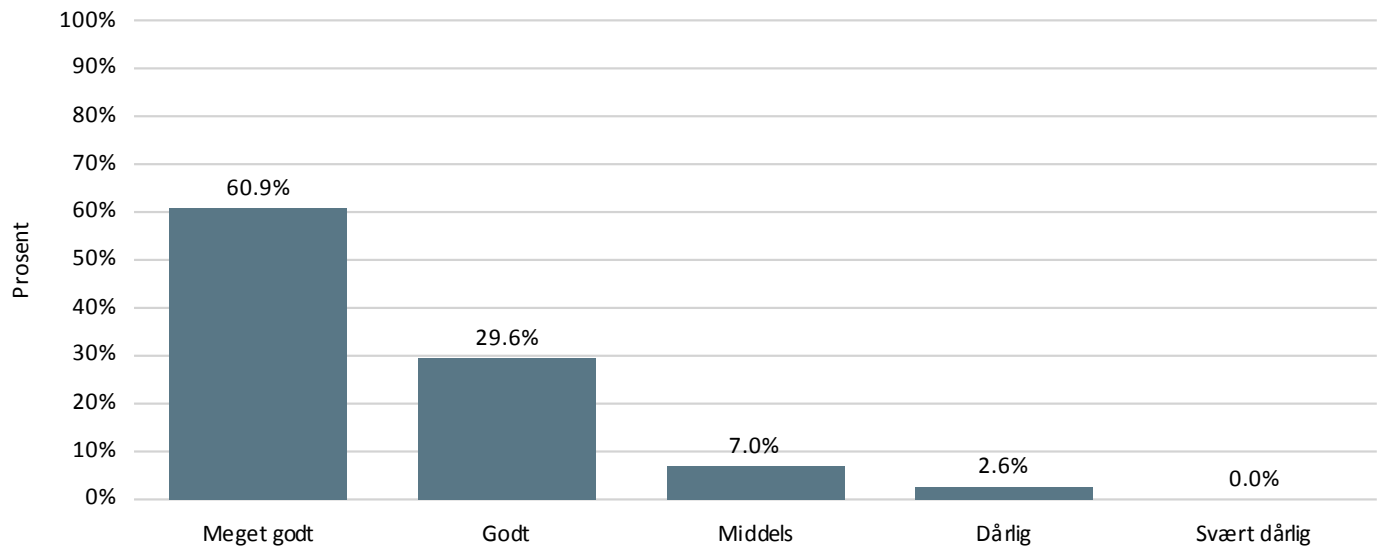
Del III: Atferdsproblematikk

Atferdsdelen starter med noen generelle spørsmål om eierens vurdering av enkelte egenskaper hos hunden. Resultatene fra hvert av spørsmålene gis i form av frekvenstabeller og diagrammer.

Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd ?

115 har svart på. 90,5% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 7,0% er middels fornøyd, mens 2,6% vurderer den til dårlig.

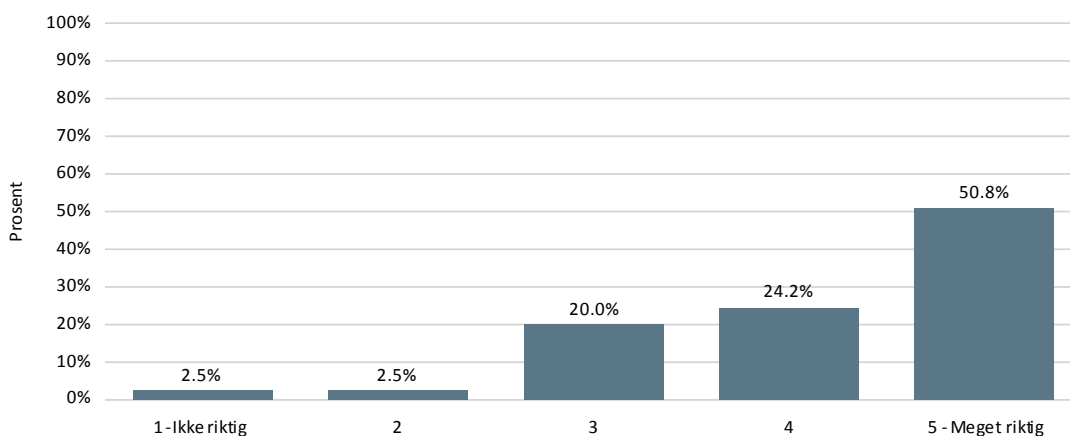
Hvordan er du fornøyd med hundens generelle atferd?

Navn	Antall	Prosent
Meget godt	70	60,9%
Godt	34	29,6%
Middels	8	7,0%
Dårlig	3	2,6%
Svært dårlig	0	0,0%
N	115	

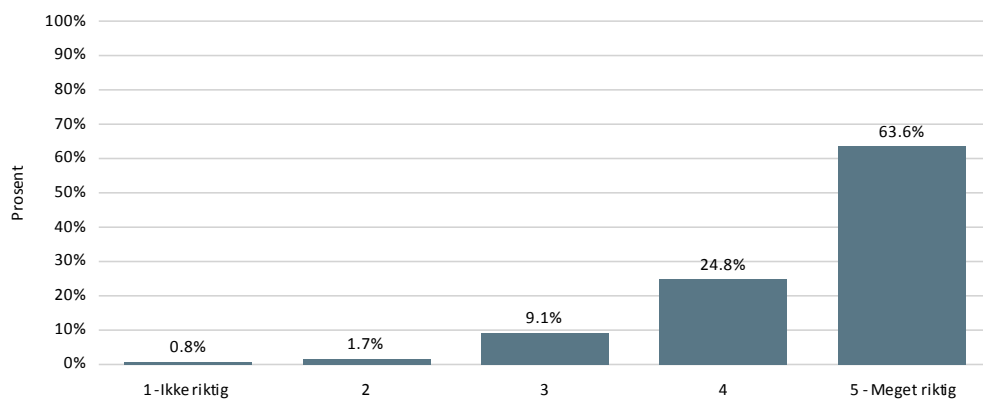
Kontaktsøkende

120 svar

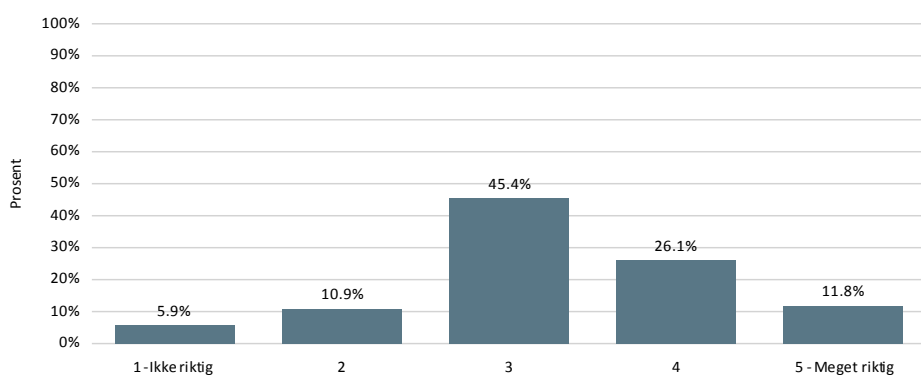
Lettlært

120 svar

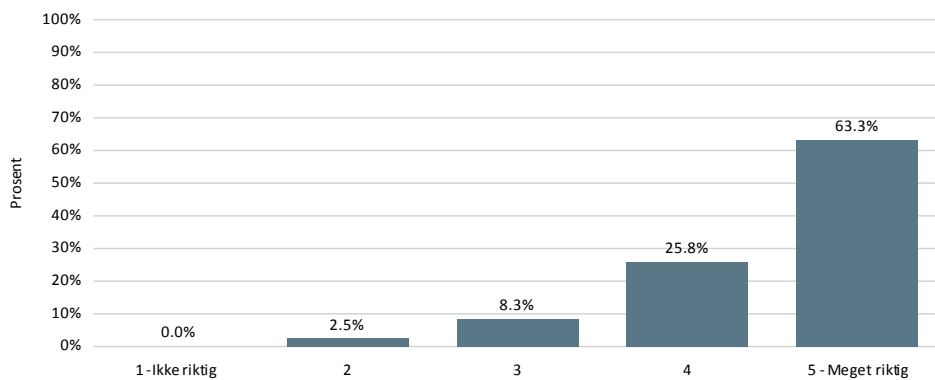
Tøff

120 svar

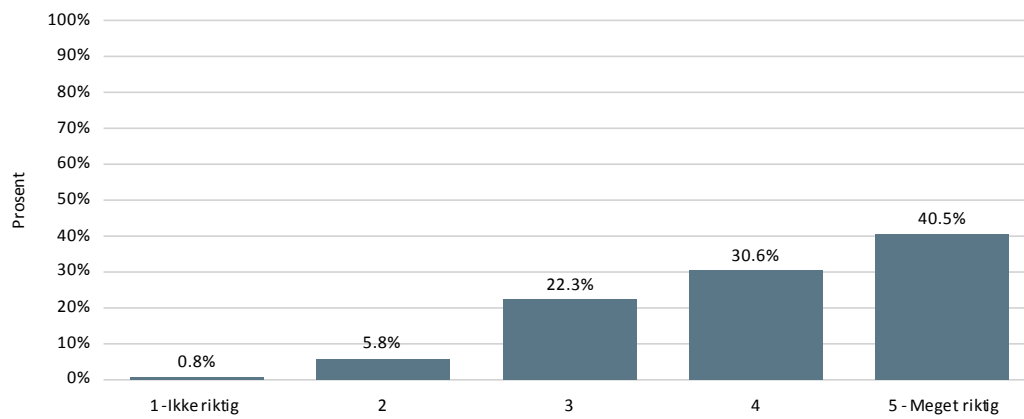
Nysgjerrig

120 svar

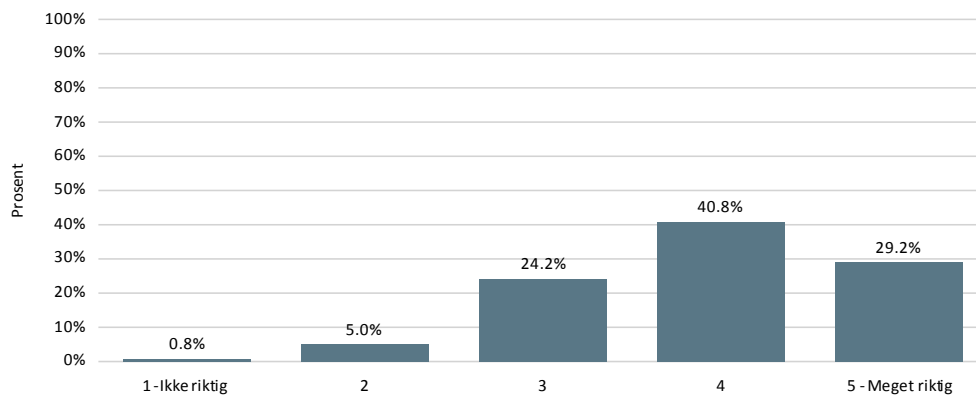
Trygg

120 svar

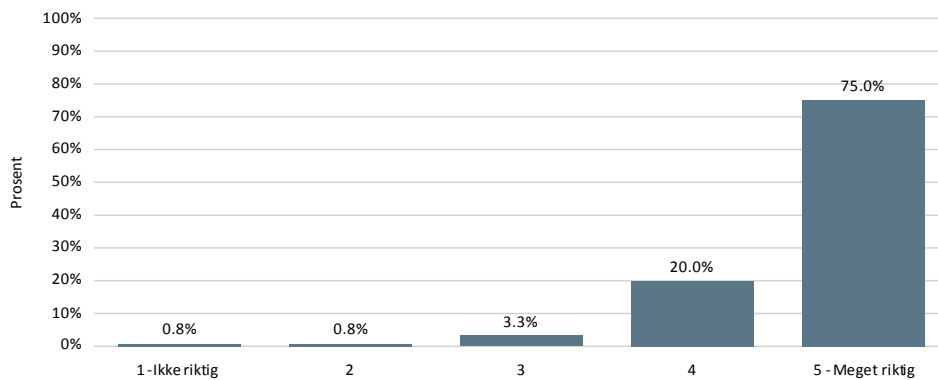
Selvstendig

120 svar

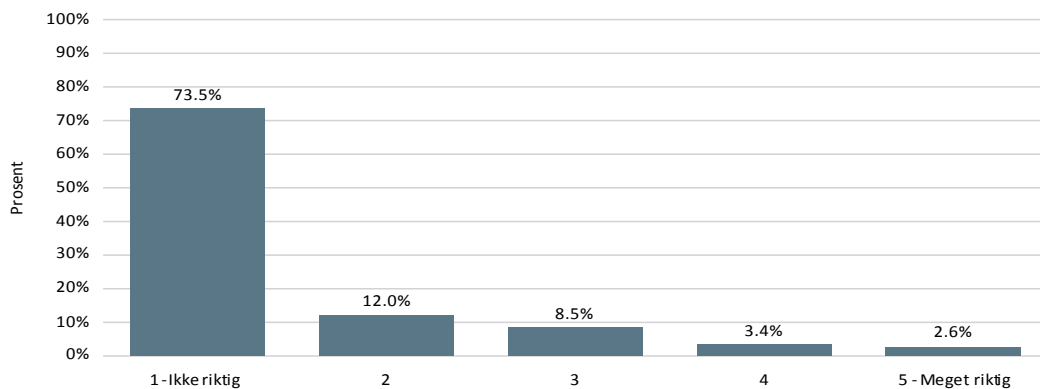

Glad

120 svar

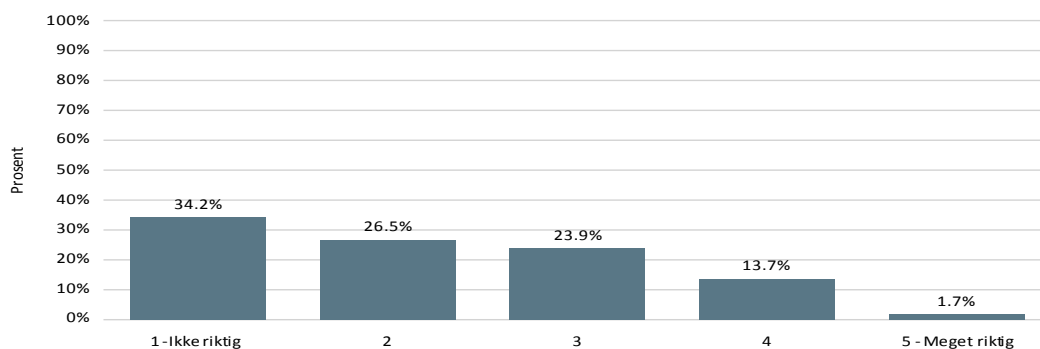

Humørsyk

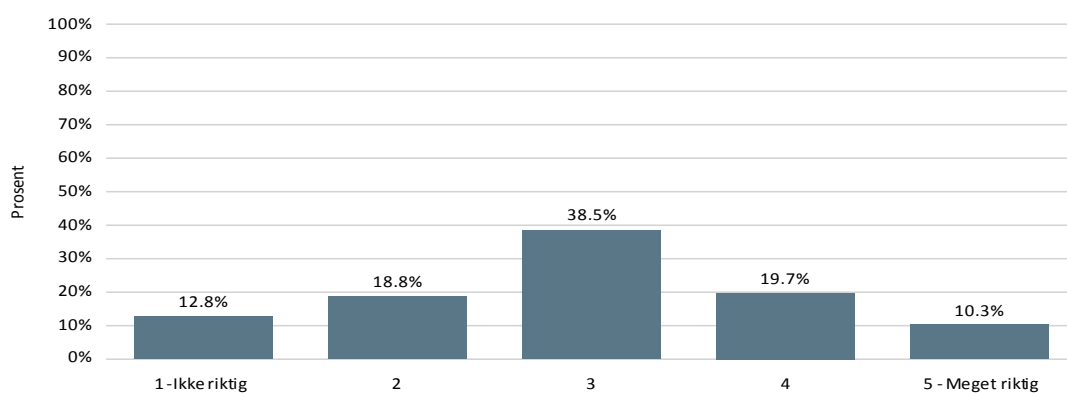
Pysete/pinglete

120 svar

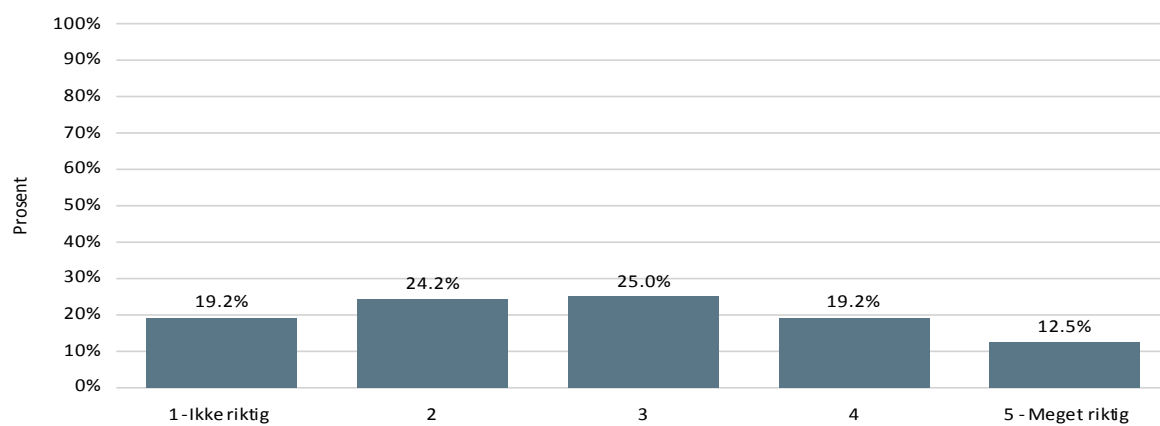
Full av temperament

117 svar

Engstelig i noen situasjoner

120 svar

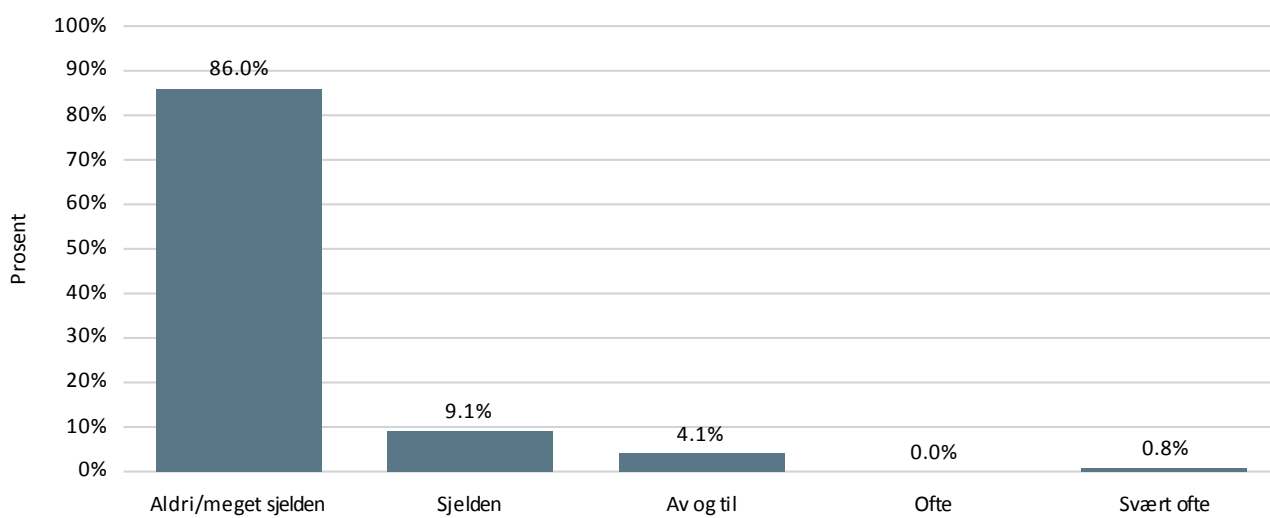
UØNSKET ATFERD OVERFOR ANDRE HUNDER

LØSE HUNDER

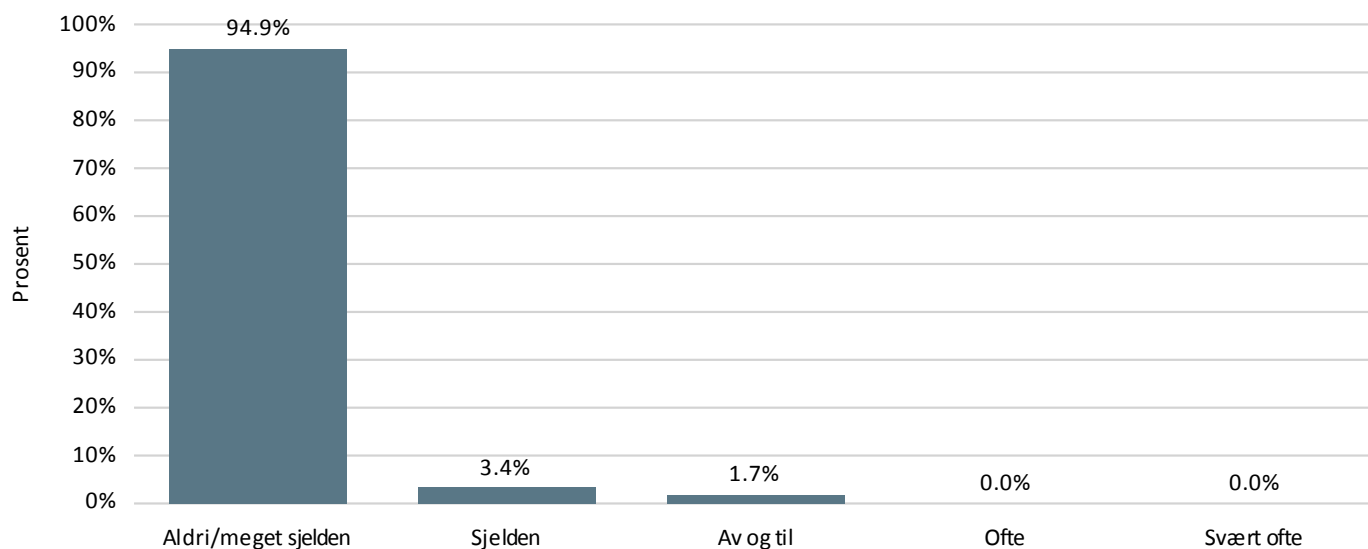
Hender det at hunden, **når den er løs**, slåss (alvorlig) med andre hunder av

	Aldri/meget sjelden	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte	N
Samme kjønn	86,0%	9,1%	4,1%	0,0%	0,8%	121
Motsatt kjønn	94,9%	3,4%	1,7%	0,0%	0,0%	118

Samme kjønn

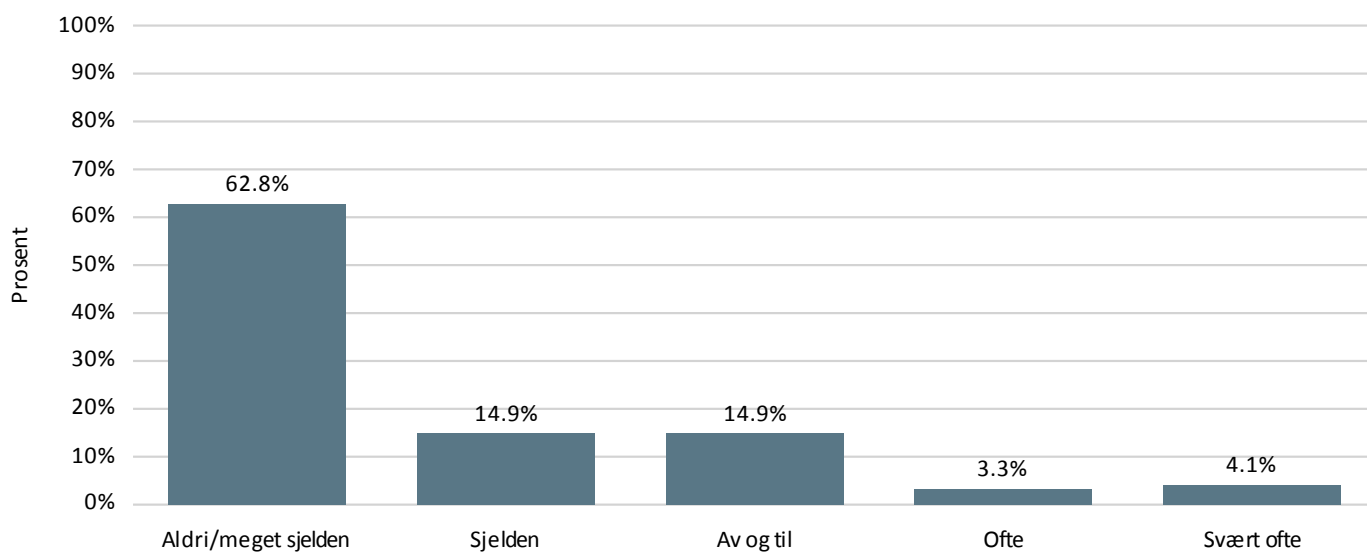
Motsatt kjønn

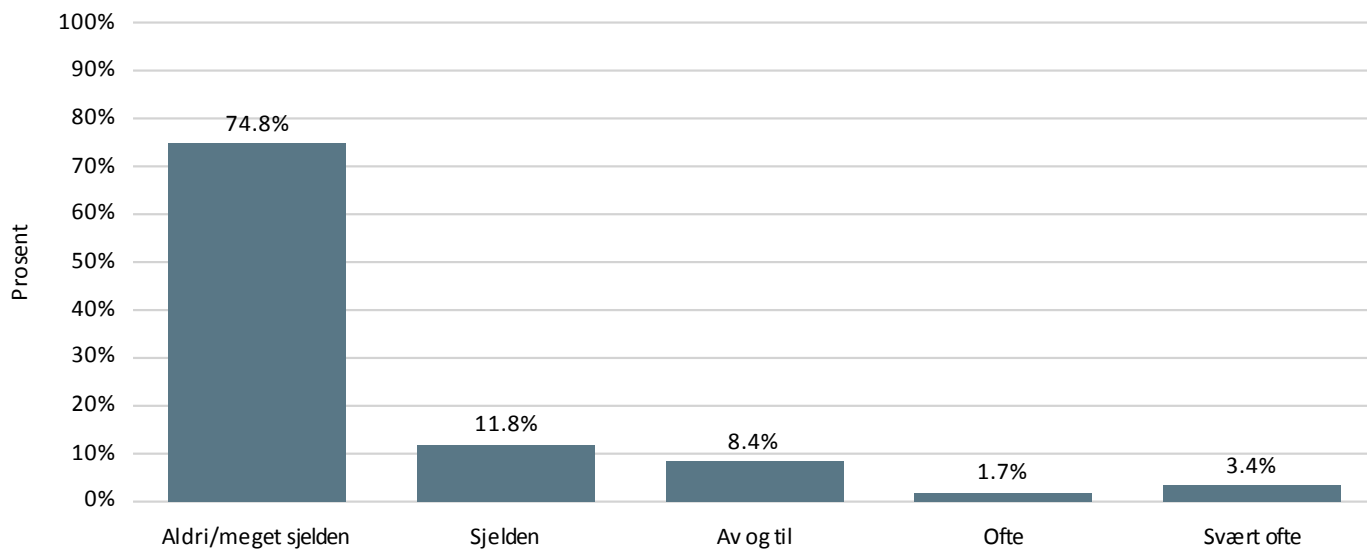
Hender det at hunden, når den er **i bånd**, viser aggressive signaler eller utagerte mot andre hunder av

	Aldri/meget sjelden	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte	N
Samme kjønn	62,8%	14,9%	14,9%	3,3%	4,1%	121
Motsatt kjønn	74,8%	11,8%	8,4%	1,7%	3,4%	119

I bånd; Samme kjønn

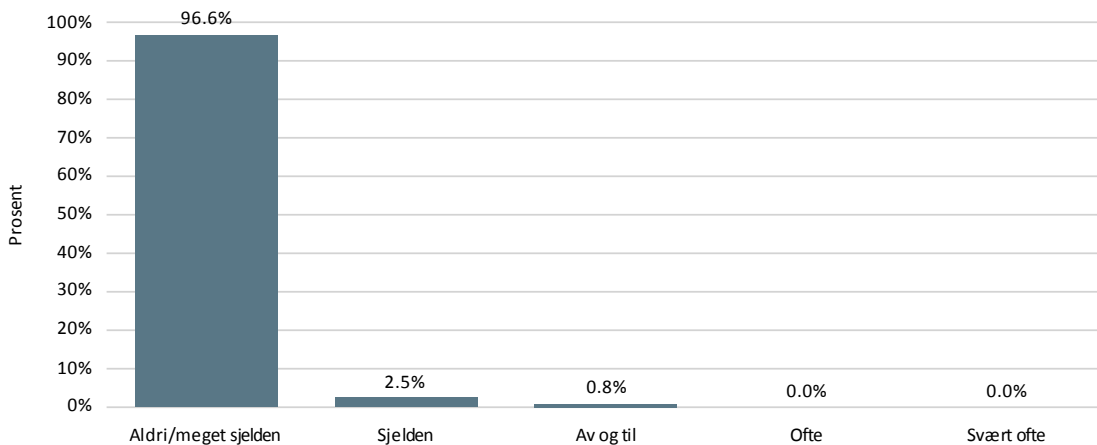

I bånd, motsatt kjønn

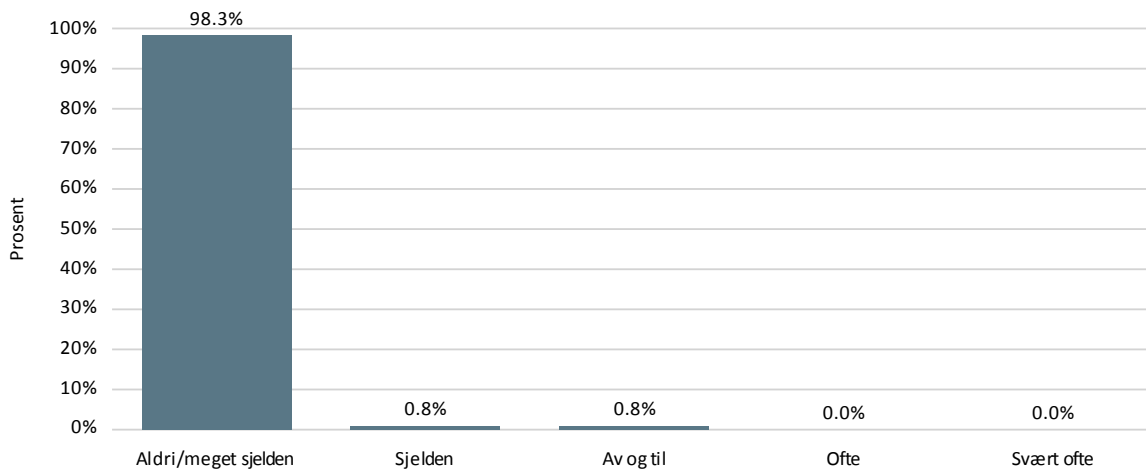

Har hunden noen gang bitt andre hunder:

Av samme kjønn

Av motsatt kjønn

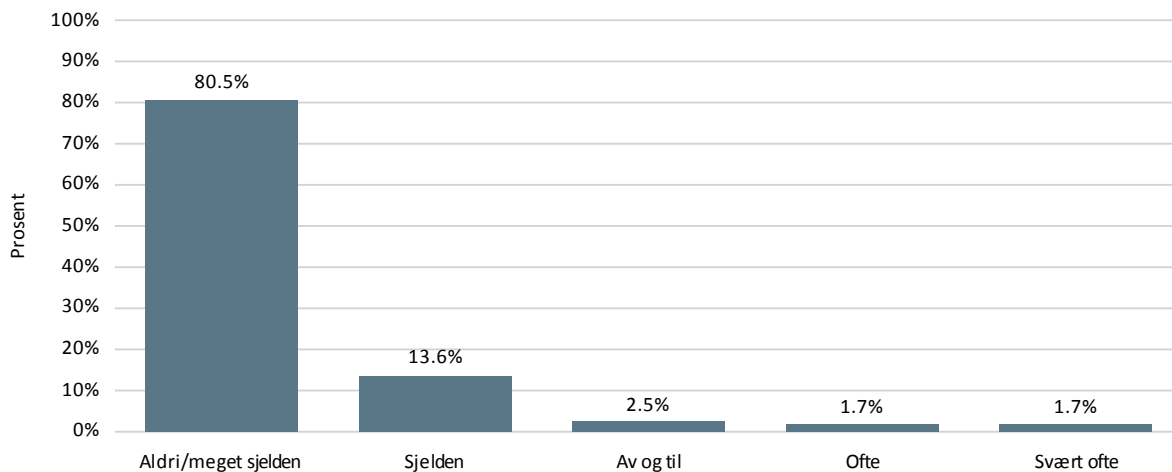
Hvis hunden ofte reagerer på andre hunder, kryss av hvis den reagerer spesielt på (flere valg mulig)

Navn	Antall	Prosent
Store hunder	18	19,8%
Små hunder	13	14,3%
Valper	6	6,6%
Hund med høyt energinivå	26	28,6%
Annet	15	16,5%
Reagerer ikke på andre hunder	40	44,0%
N	91	

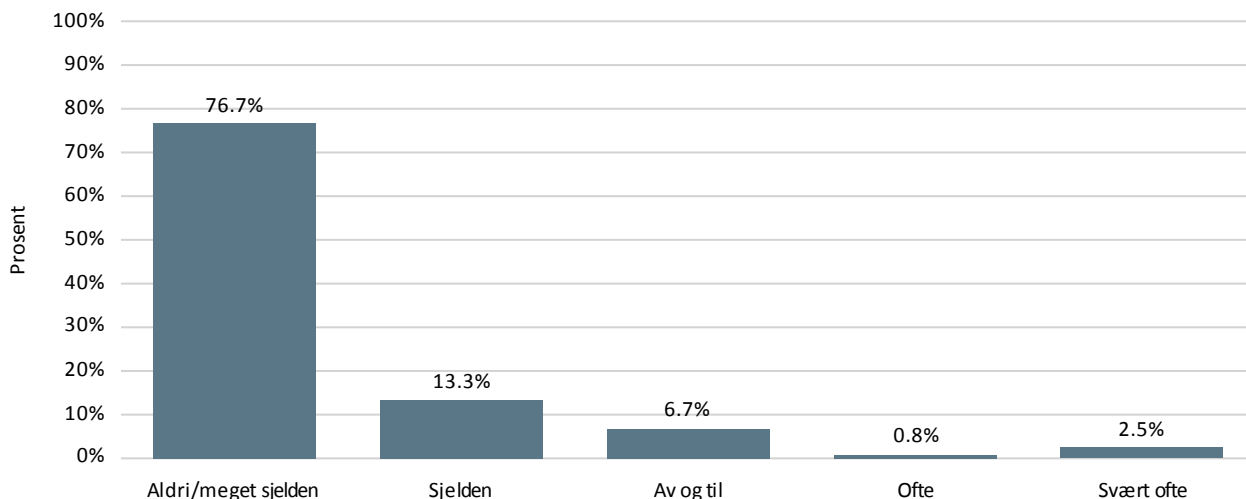
UØNSKET ATFERD OVERFOR MENNESKER

FOR VOLDSOM LEK

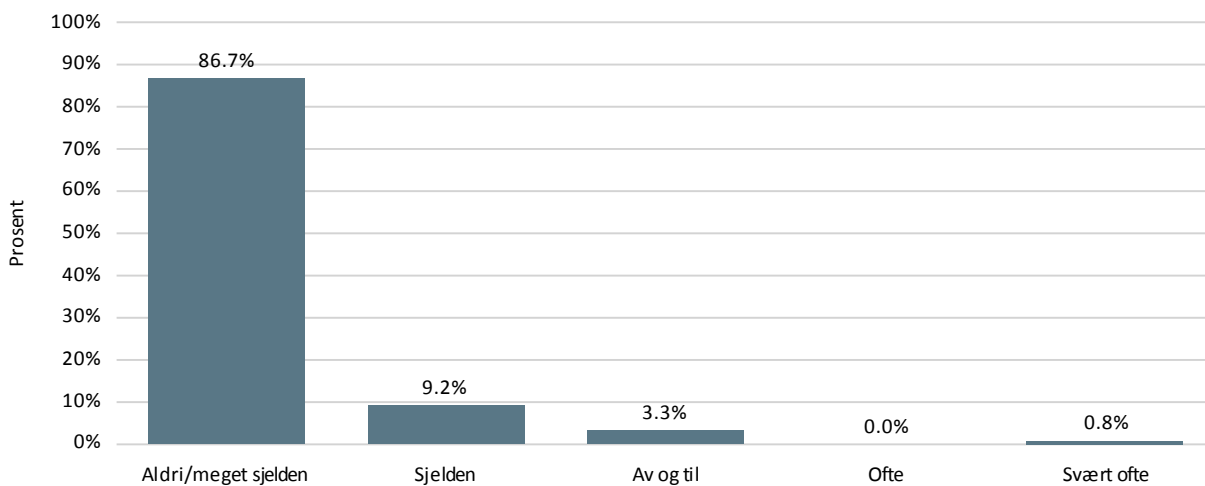
For voldsom lek med barn i familien

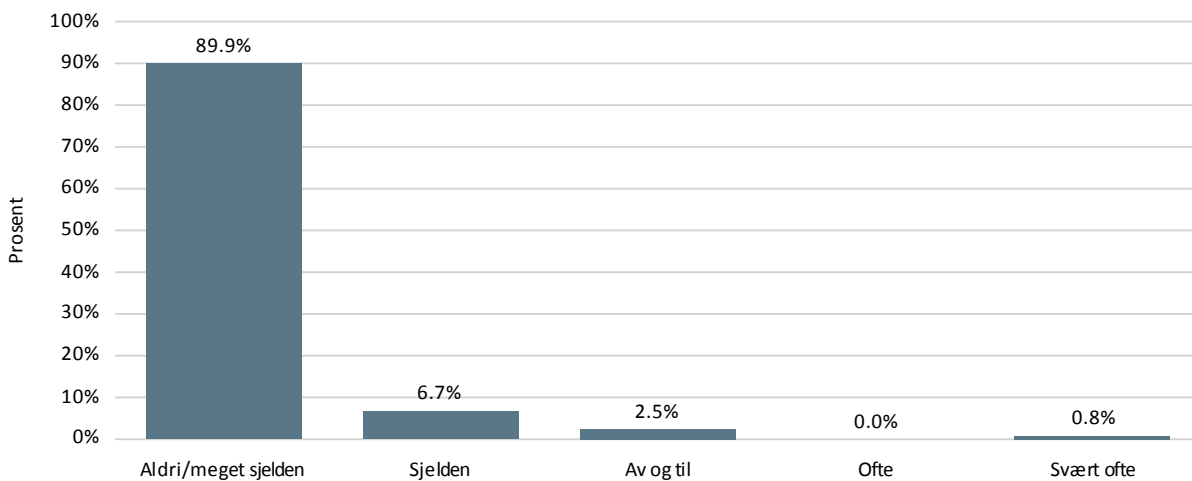
For voldsom lek med voksne i familien

For voldsom lek med fremmede voksne

For voldsom lek med fremmede barn

KNURRING?

	Aldri/meget sjelden	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte	N
Knurring på voksne i familien	117	3	0	0	0	120
Knurring på fremmede voksne	88	18	8	5	0	119
Knurring på barn i familien	117	1	1	0	0	119
Knurring på fremmede barn	108	5	4	3	0	120

GLEFSING/NAPPING/BITING ?

	Aldri/meget sjelden	Sjelden	Av og til	Noen ganger	Flere ganger	N
Glefsing/napping på voksne i familien	112	5	1	1	2	121
Glefsing/napping på fremmede voksne	109	6	2	3	0	120
Glefsing/napping på barn i familien	114	3	1	0	1	119
Glefsing/napping på fremmede barn	114	4	0	2	1	121
Bitt voksne i familien	120	0	0	0	1	121
Bitt fremmede voksne	118	1	0	1	0	120
Bitt barn i familien	119	1	0	0	0	120
Bitt fremmede barn	119	1	0	0	0	120

Angående de uønskede atferdene som er registrert over, i hvilke situasjoner har det skjedd:

Fjerning av mat/godbit/leke/bytte e.l.?

Navn	Antall
1 Meget sjelden	65
2 Sjelden	1
3 Av og til	0
4 Ofte	0
5 Svært ofte	0
N	66

Hender det at dette skjer uprovosert/uten åpenbar grunn?

Navn	Antall
1 Meget sjelden	54
2 Sjelden	3
3 Av og til	2
4 Ofte	2
5 Svært ofte	1
N	62

v/bading/børsting/stelling

Navn	Antall
1 Meget sjelden	57
2 Sjelden	3
3 Av og til	2
4 Ofte	1
5 Svært ofte	0
N	63

Hvis et familiemedlem går mot hunden når den spiser ?

Navn	Antall
1 Meget sjelden	58
2 Sjelden	0
3 Av og til	1
4 Ofte	0
5 Svært ofte	0
N	59

Hvis et familiemedlem stirrer på hunden

Navn	Antall
1 Meget sjelden	56
2 Sjelden	1
3 Av og til	0
4 Ofte	1
5 Svært ofte	0
N	58

Hvis en fremmed person prøver å klappe hunden?

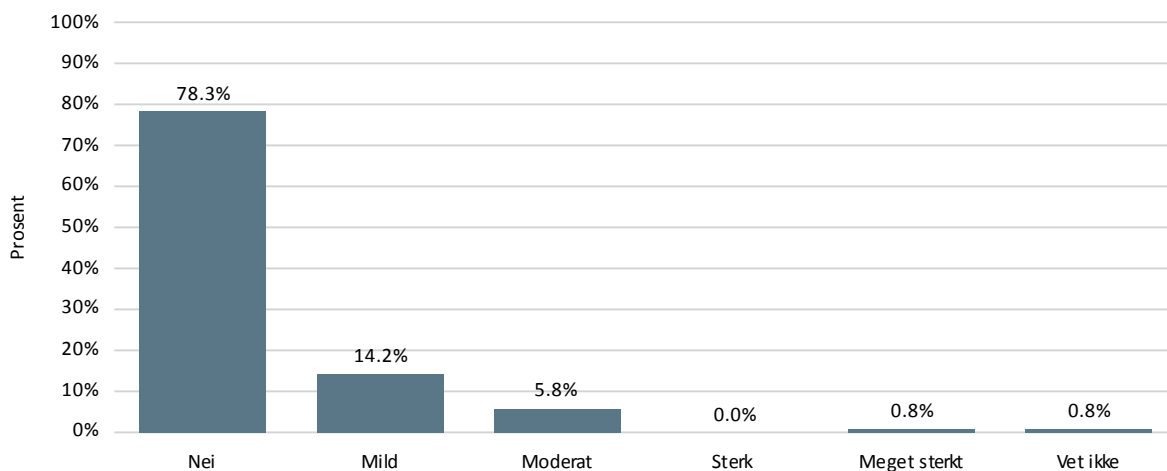
Navn	Antall
Meget sjelden	47
Sjelden	6
Av og til	6
Ofte	3
Svært ofte	1
N	63

ANGST OG FRYKT

Viser hunden frykt i noen av de nevnte situasjonene?

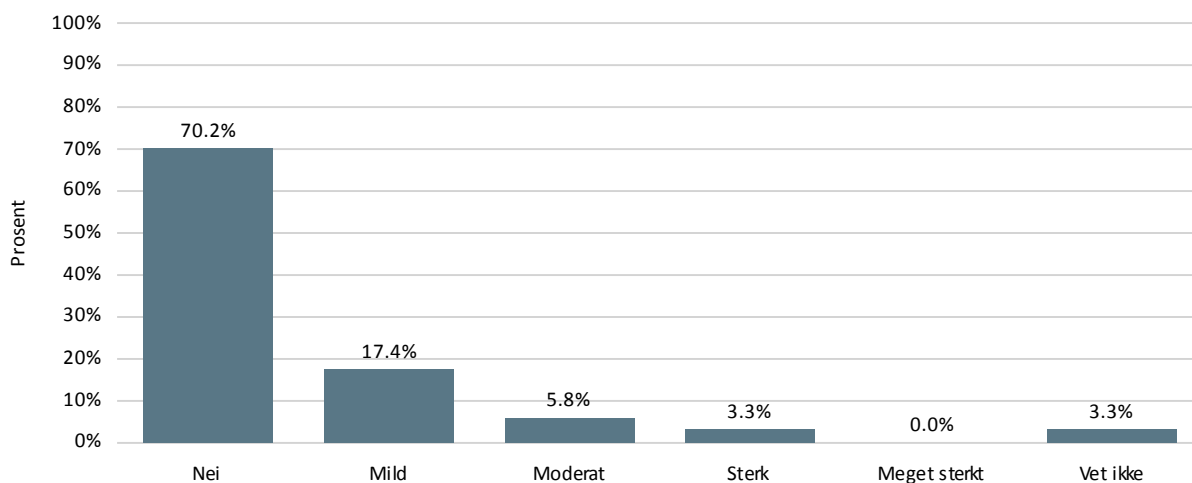
Sterk trafikk?

120 svar

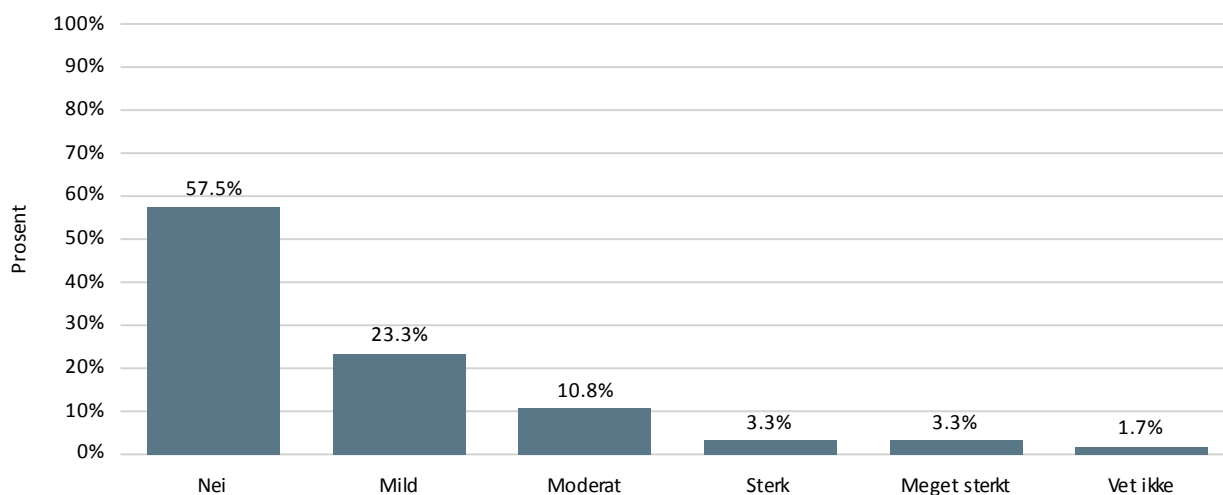
Tordenvær?

120 svar

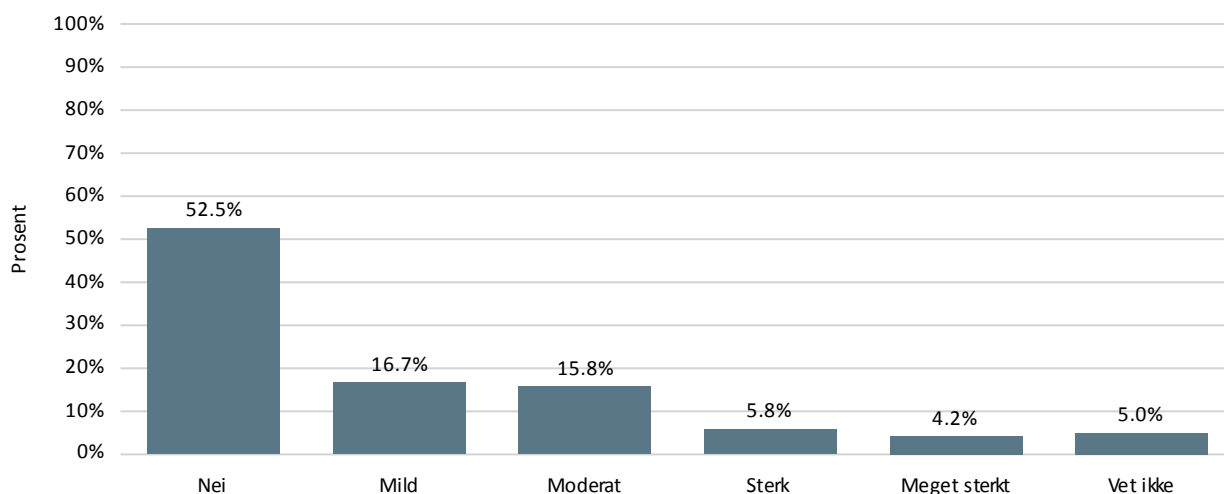
Skudd/høye smell?

120 svar

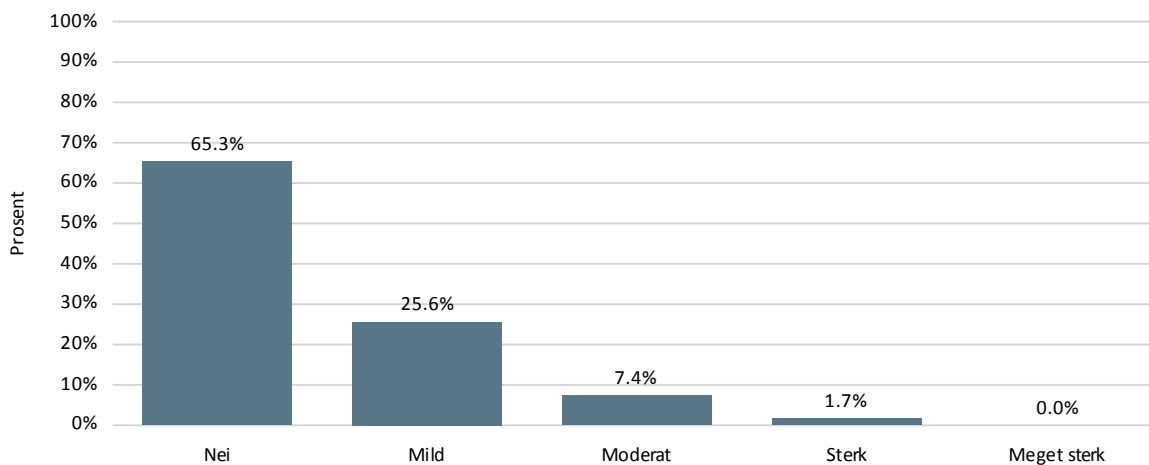
Fyrverkeri (nyttårsaften)?

120 svar

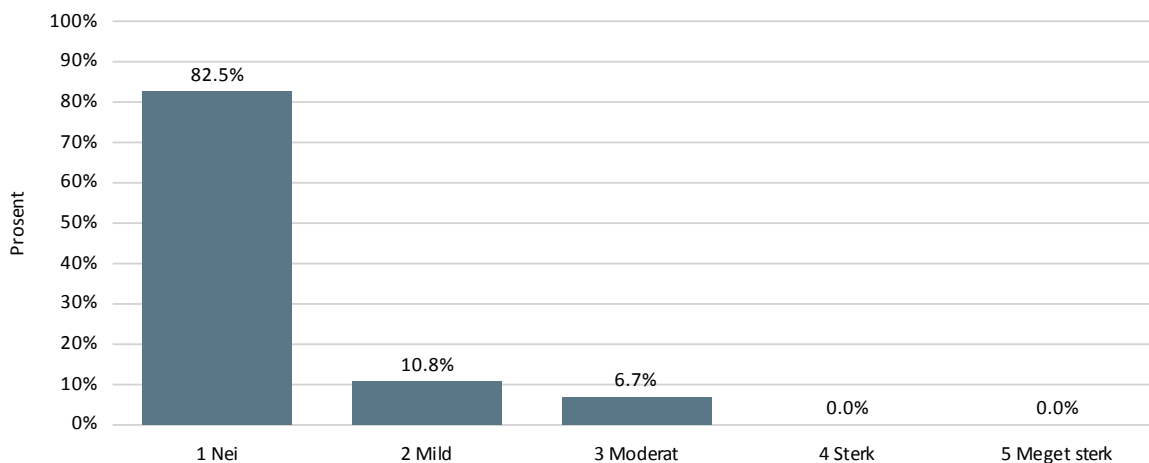
Når hunden for første gang blir utsatt for en ukjent situasjon (bilkjøring, heis el)?

120 svar

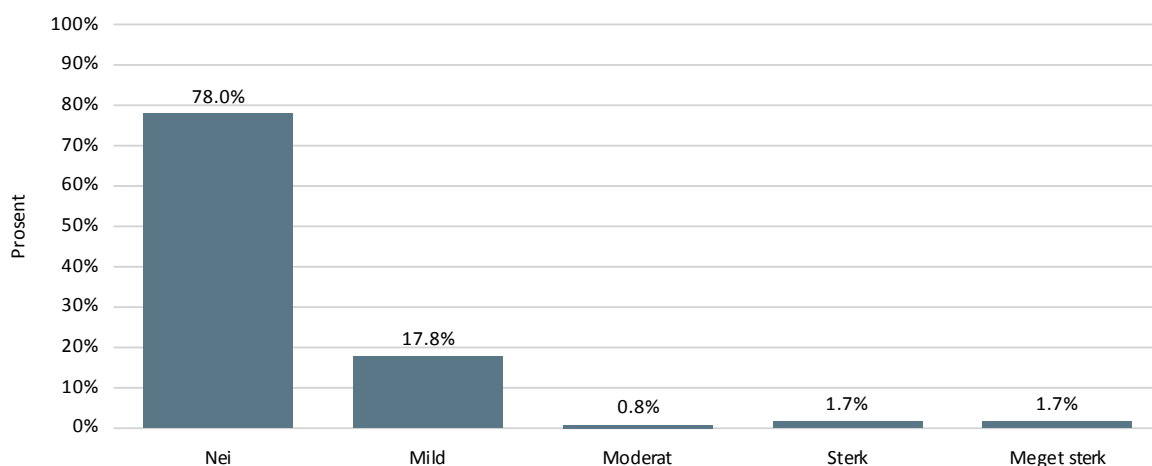
Når hunden blir børstet, badet, kloklipp o.l. av familiemedlemmer?

120 svar

Viser hunden tegn på angst når den blir forlatt alene hjemme, i bilen o.l. (separasjonsangst)?

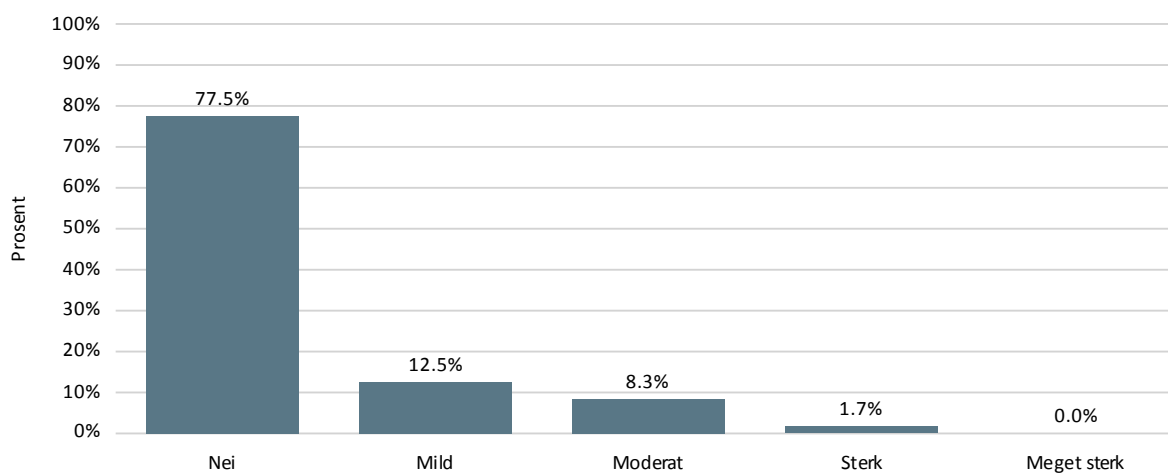
118 svar

Navn	Antall	Prosent
Nei	92	78,0%
Mild	21	17,8%
Moderat	1	0,8%
Sterk	2	1,7%
Meget sterk	2	1,7%
N	118	

Redd for å gå i bratte/åpne trapper?

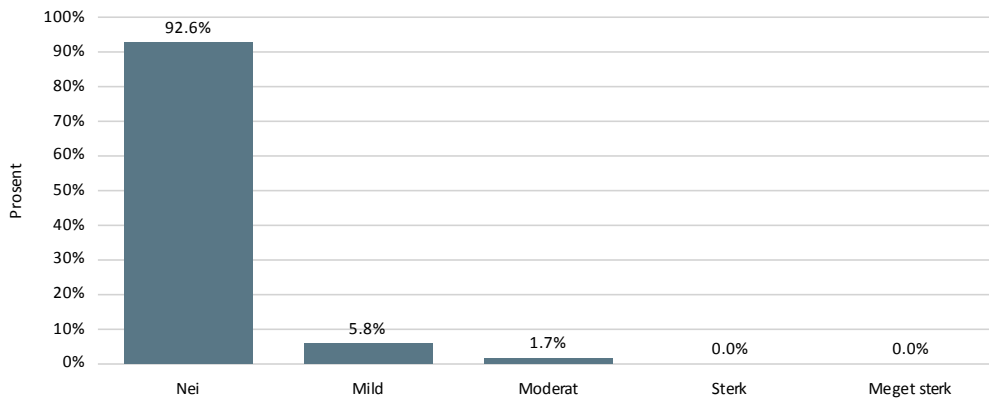
120 svar

Navn	Antall	Prosent
Nei	93	77,5%
Mild	15	12,5%
Moderat	10	8,3%
Sterk	2	1,7%
Meget sterk	0	0,0%
N	120	

Redd for å gå på glatte / blanke gulv?

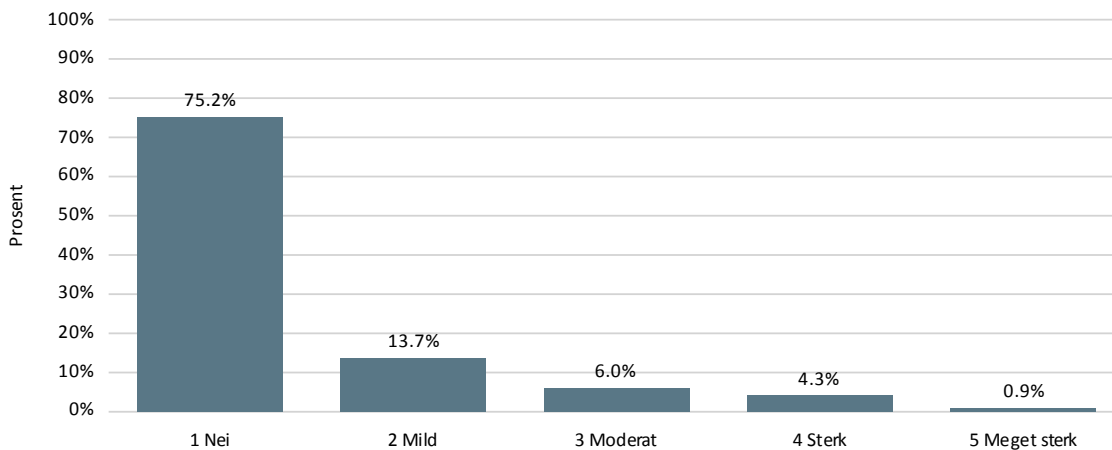
121 svar

Navn	Antall	Prosent
Nei	112	92,6%
Mild	7	5,8%
Moderat	2	1,7%
Sterk	0	0,0%
Meget sterk	0	0,0%
N	121	

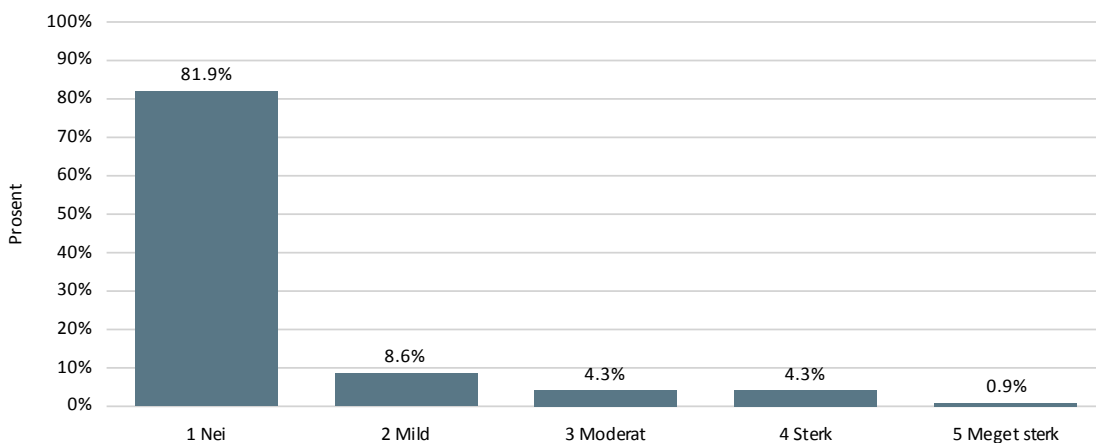
ANGST FOR ANDRE HUNDER?

Hund av samme/større størrelse? (117 svar)

Hund av mindre størrelse?

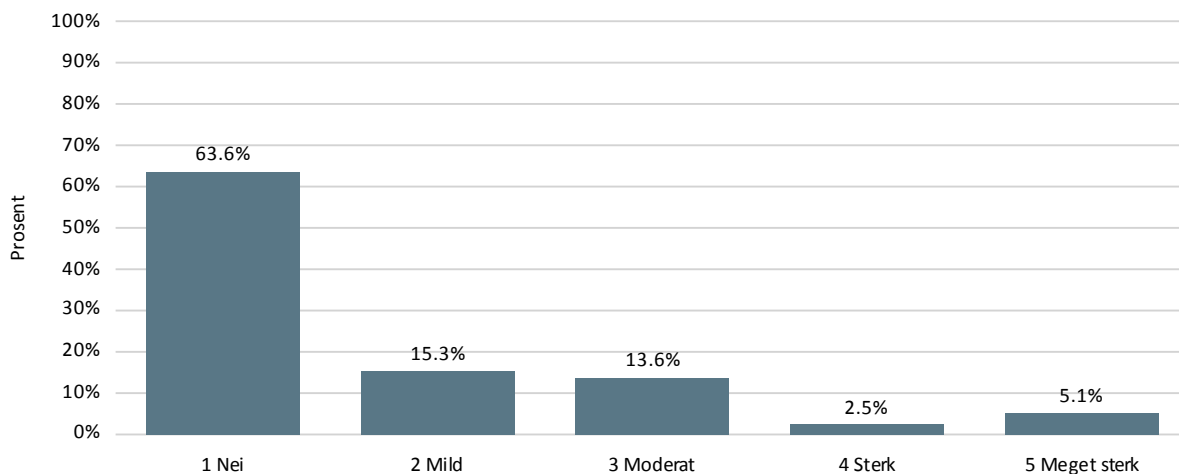
116 svar

ANGST FOR MENNESKER

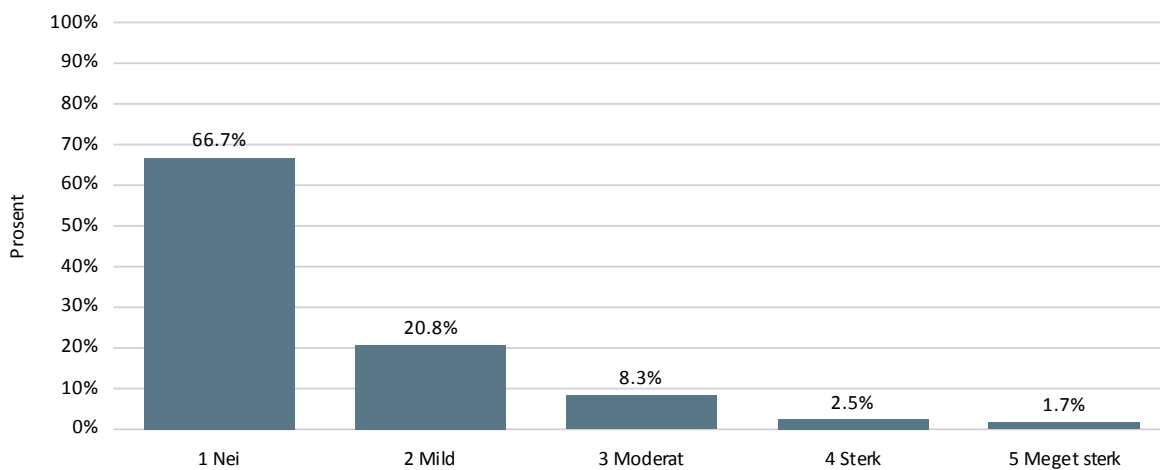
Voksen mann?

118 svar

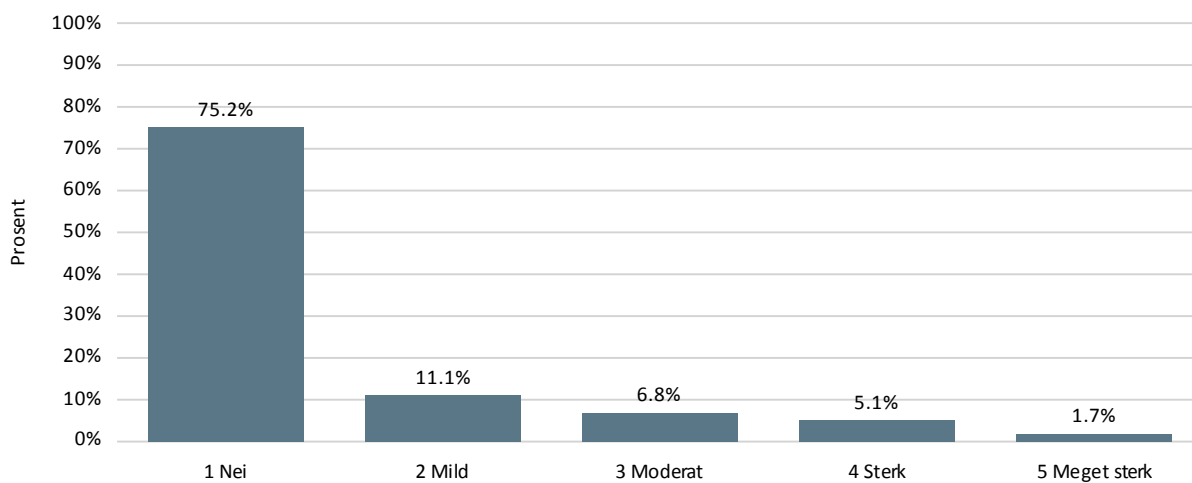
Voksen kvinne?

120 svar

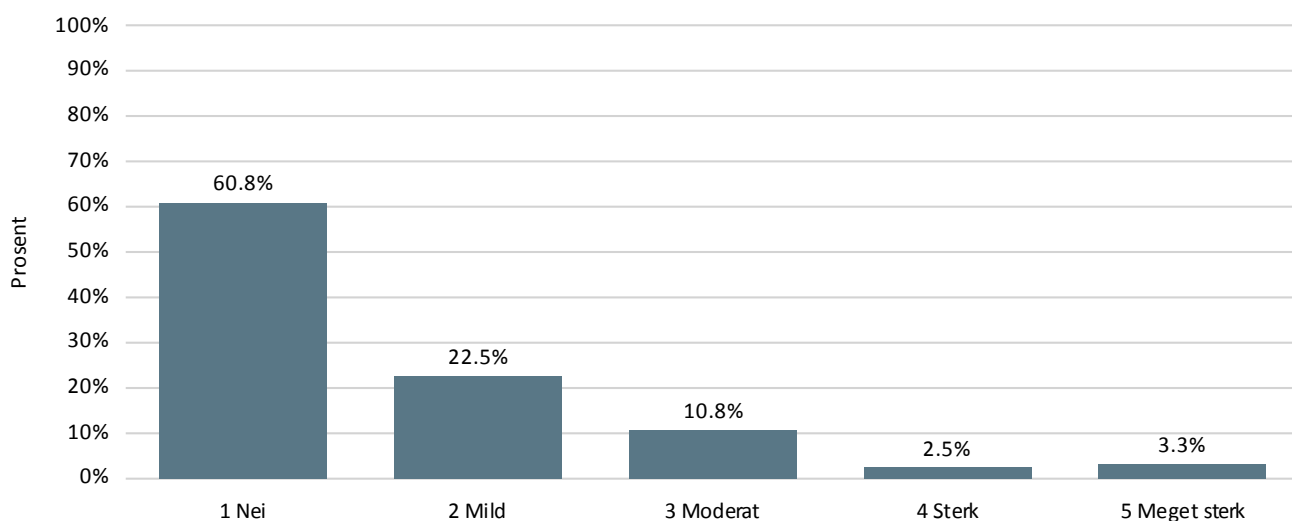
Barn?

117 svar

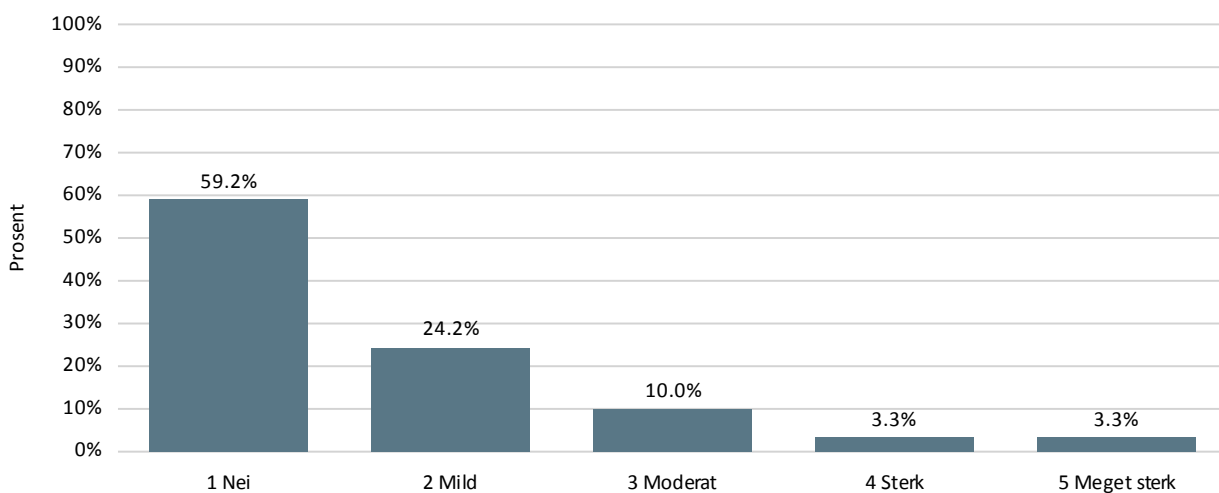
Når en ukjent person kommer på besøk?

120 svar

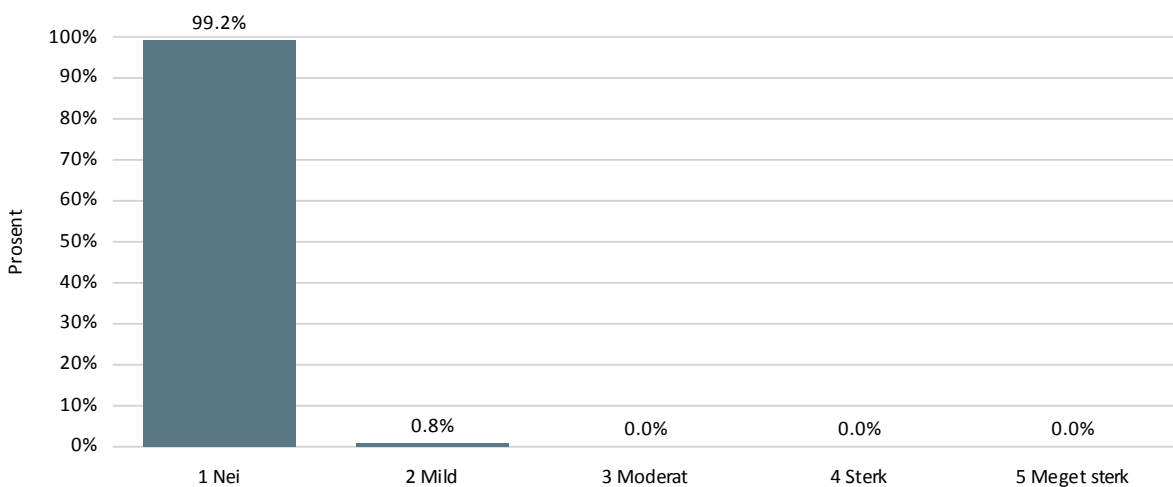
Redd hvis fremmed prøver å klappe hunden?

120 svar

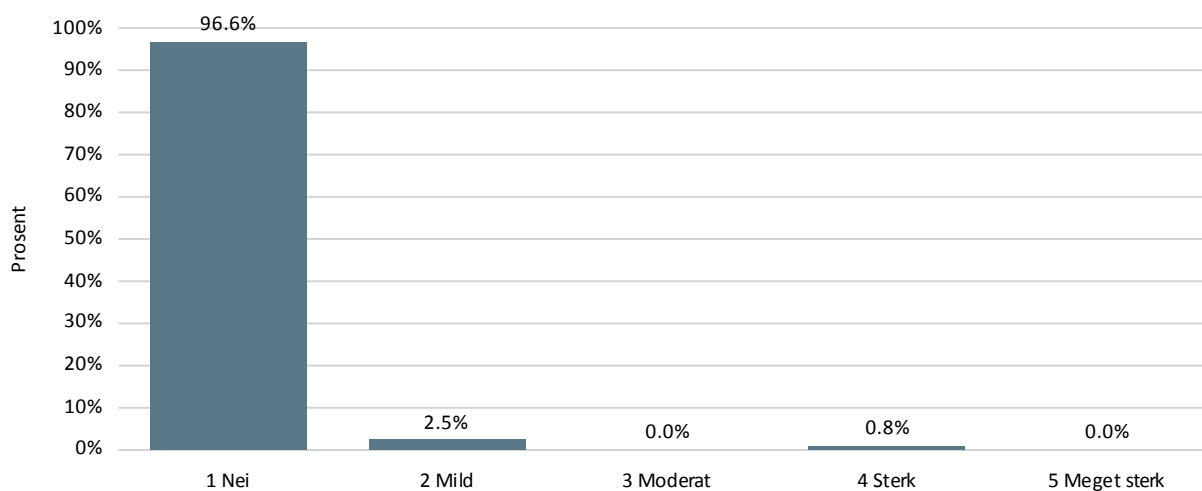
Hunden er redd voksne i familien?

121 svar

Hunden er redd barn i familien?

119 svar

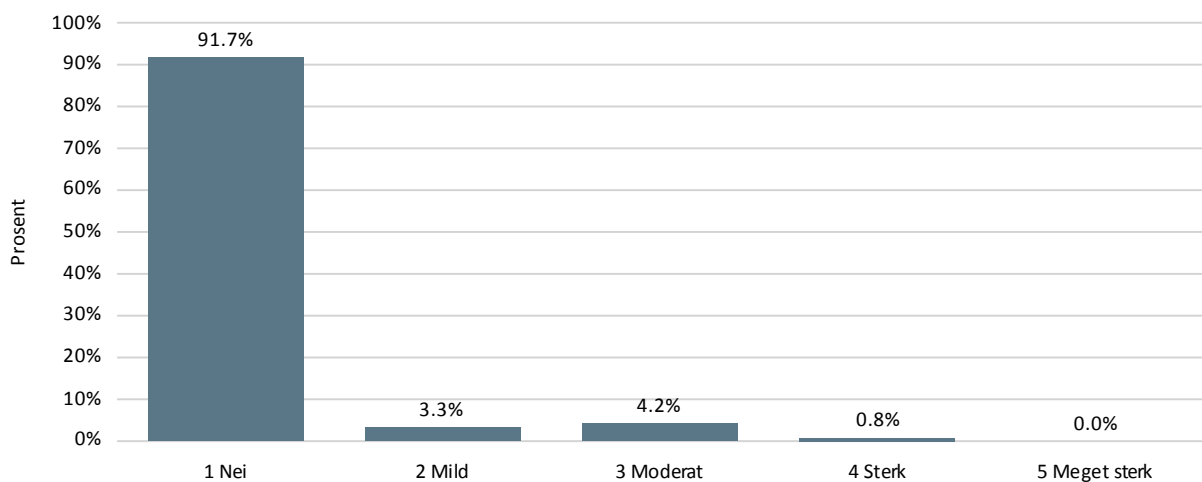

HUNDEN OG BJEFFING

Vokting / bjeffing (Skala fra 1=aldri/meget sjelden, 2=sjelden, 3=av og til, 4=ofte, 5=alltid)
«Hender det at hunden bjeffer på»?

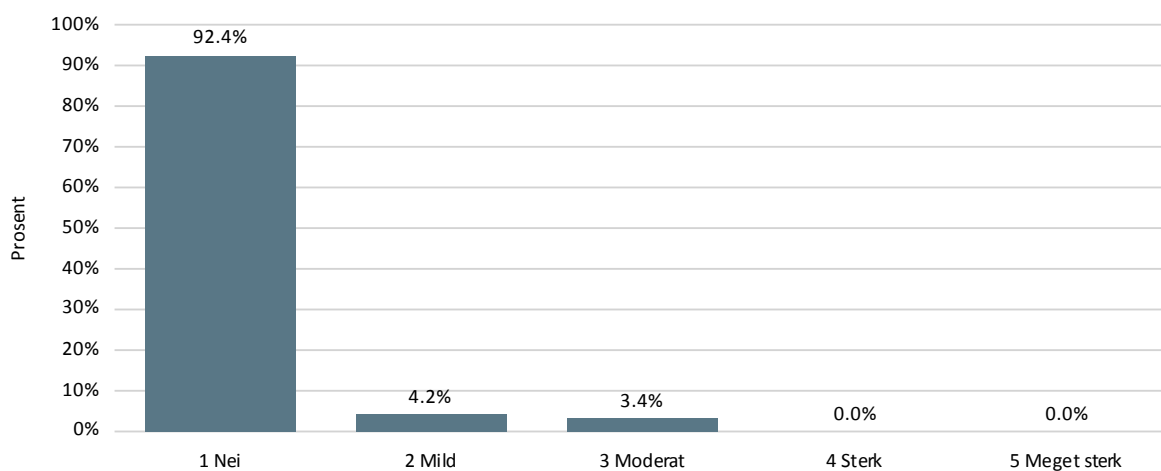
Bjeffing på barn i familien?

120 SVAR

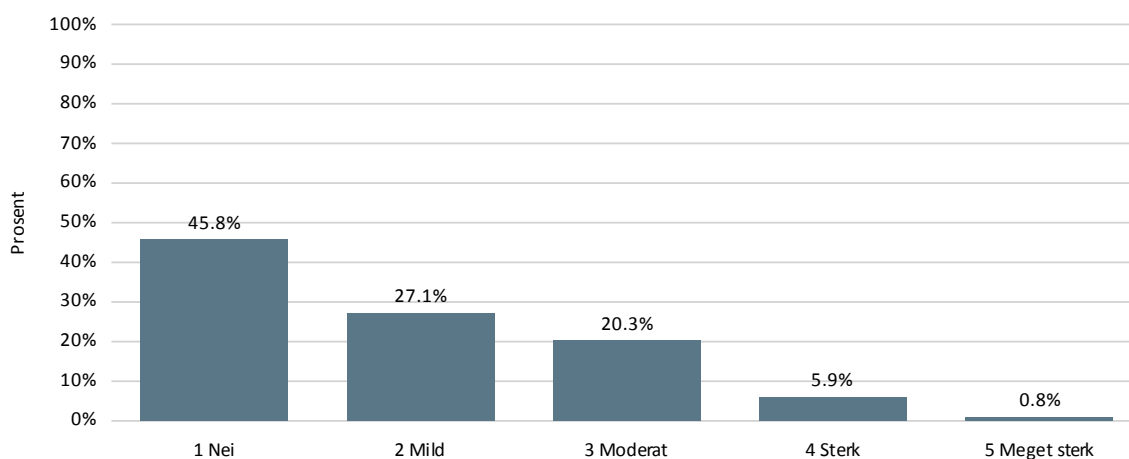
Bjeffing på voksne i familien?

119 svar

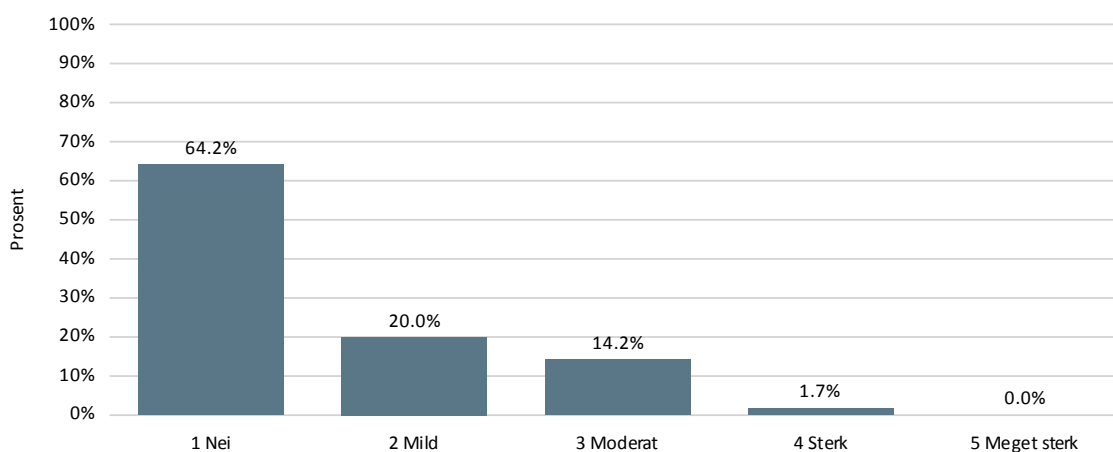
Bjeffing på fremmede voksne?

118 svar

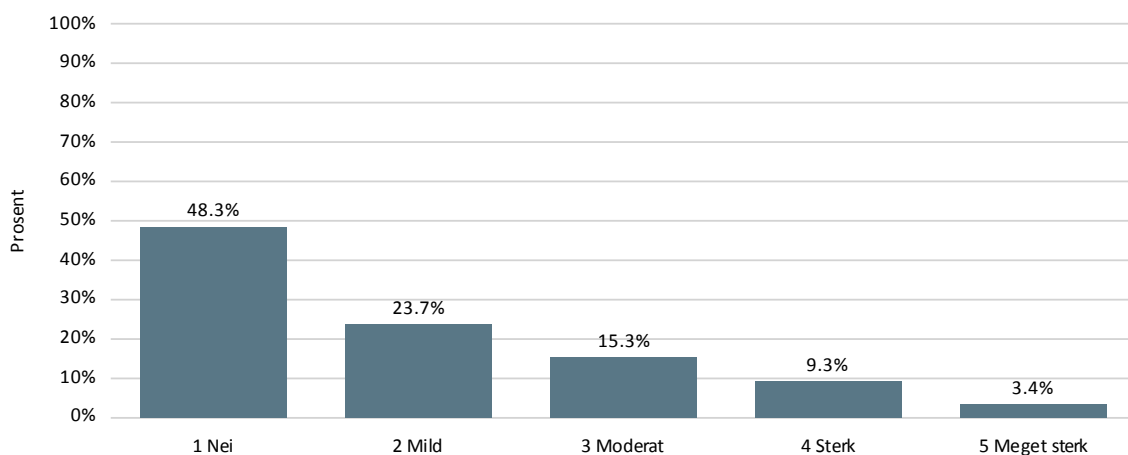
Bjeffing på fremmede barn?

120 svar

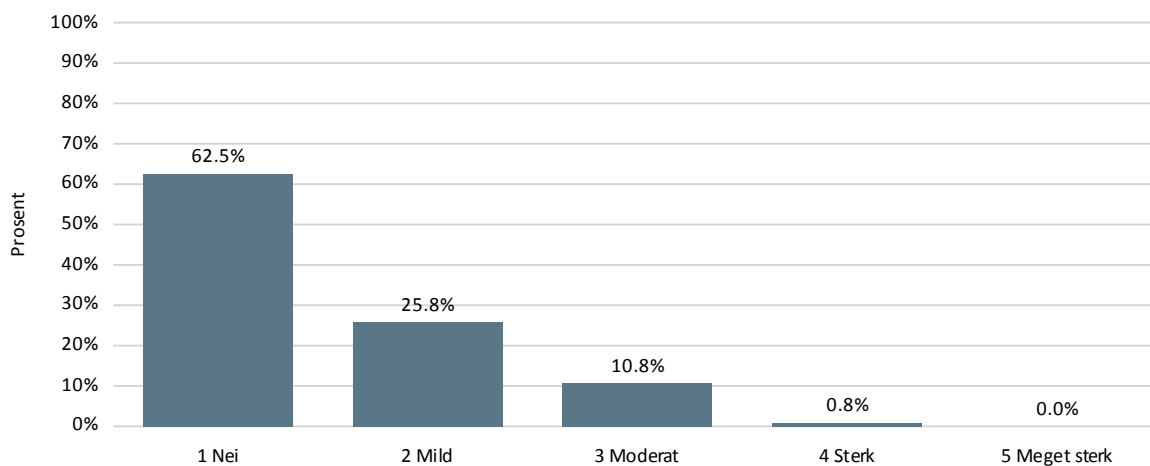
Når det ringer på døren?

118 svar

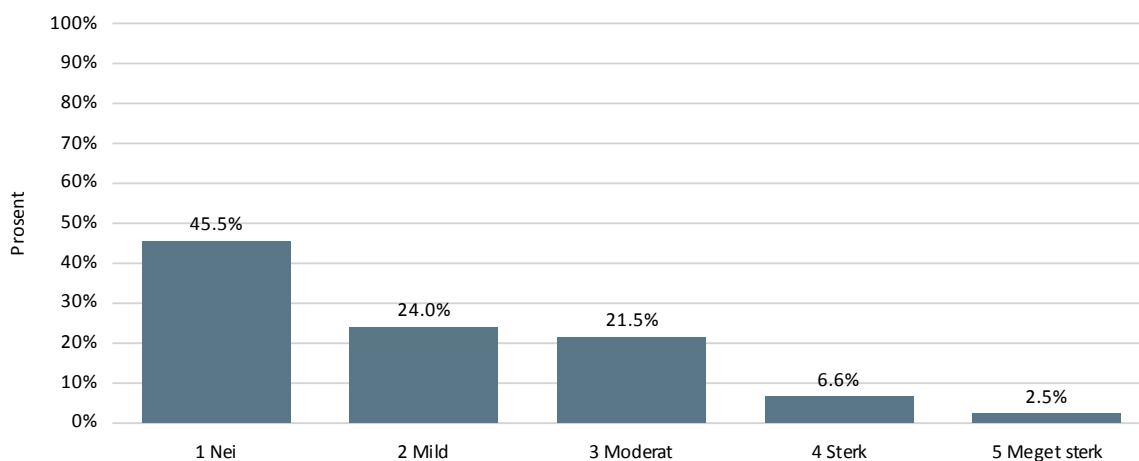
Når kjente kommer på besøk?

120 svar

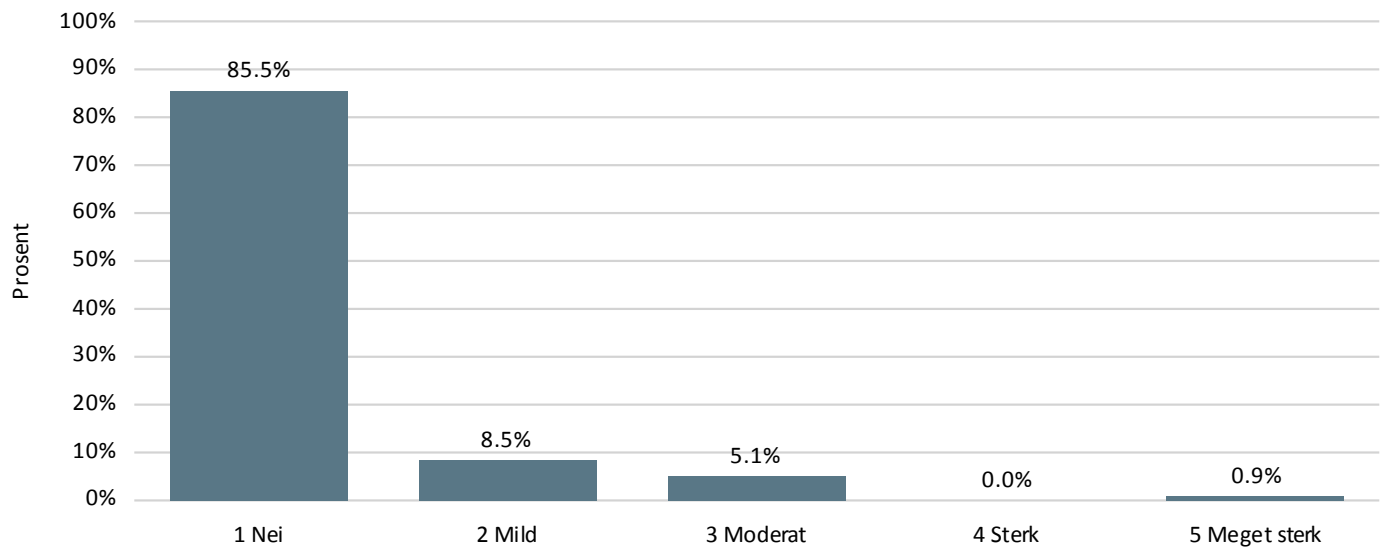
Når fremmede kommer på besøk?

121 svar

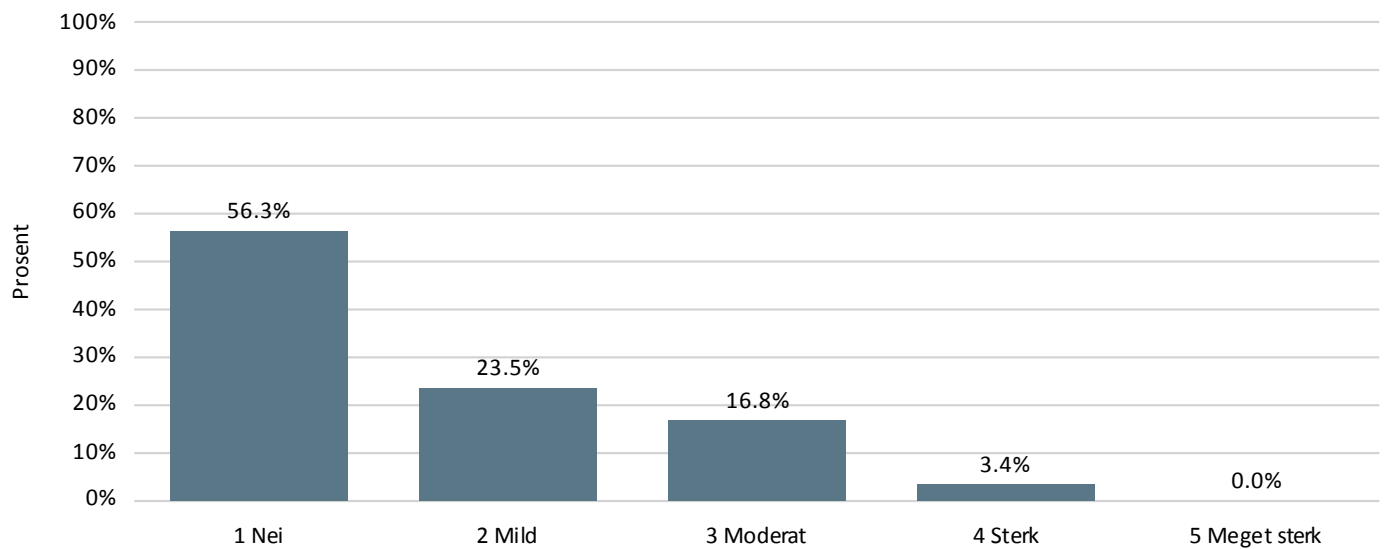
Når noen går forbi bilen?

117 svar

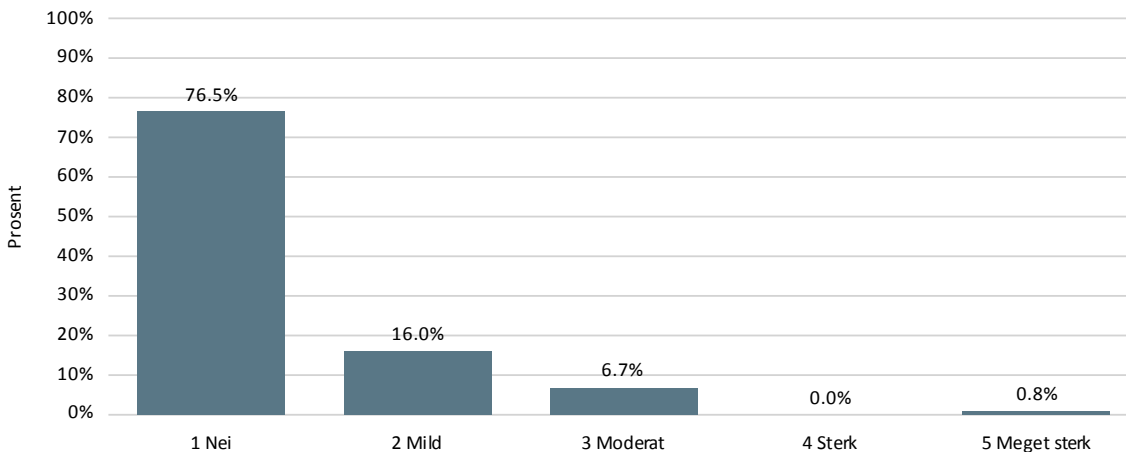
Når noen går forbi hus/hage?

119 svar

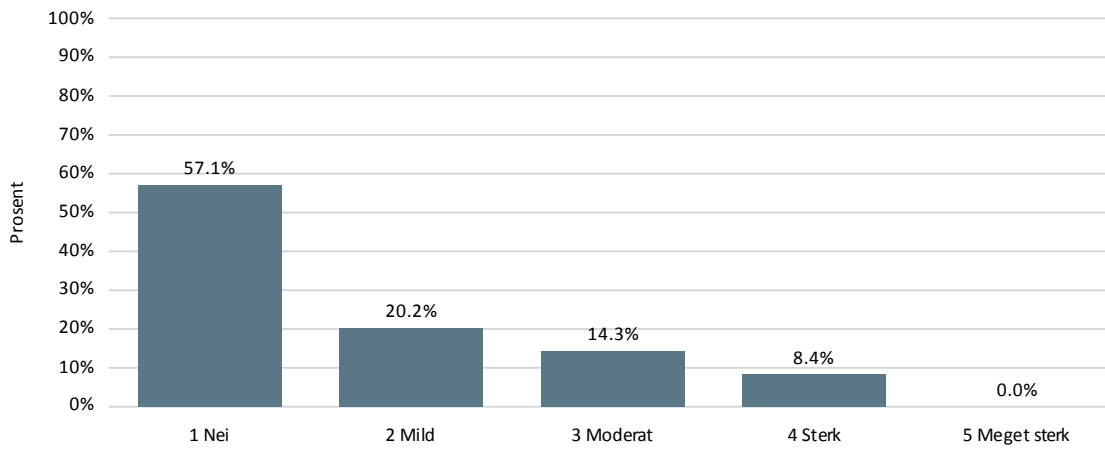

I møte med fremmede mennesker ute (eks. på tur)?

119 svar

I møte med fremmede hunder? 119 svar

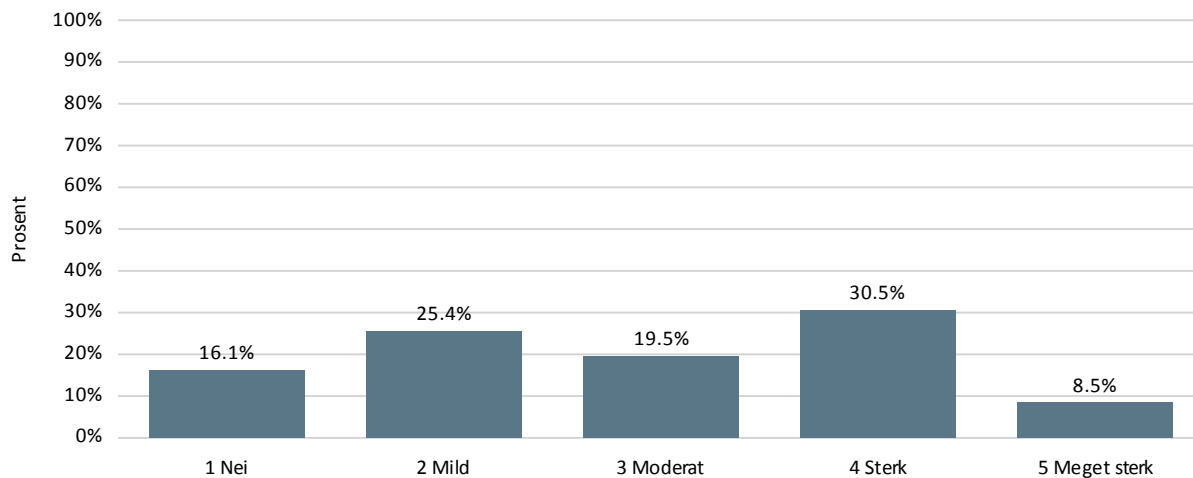

JAKTATFERD

Hender det at hunden viser jaktatferd (vil løpe etter)

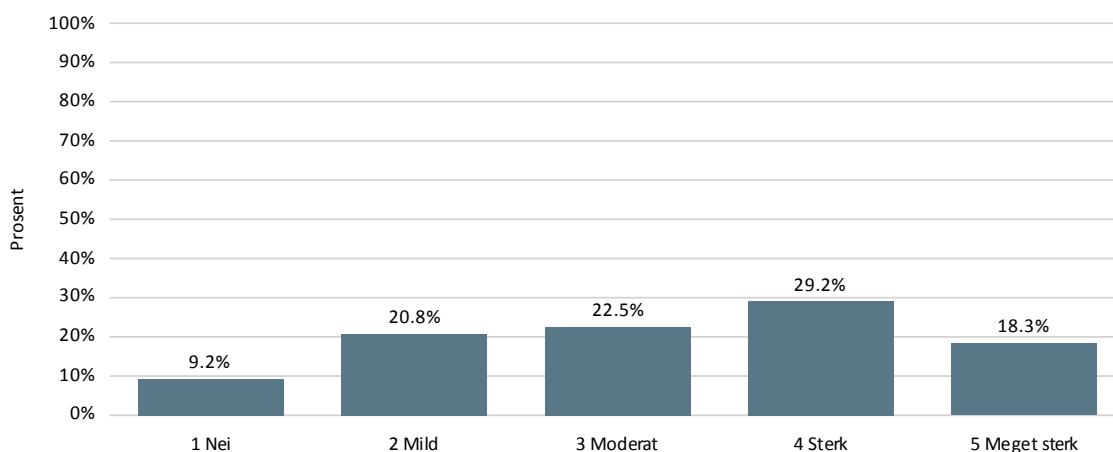
Når den ser/lukter vilt (rådyr, hare osv)

118 svar

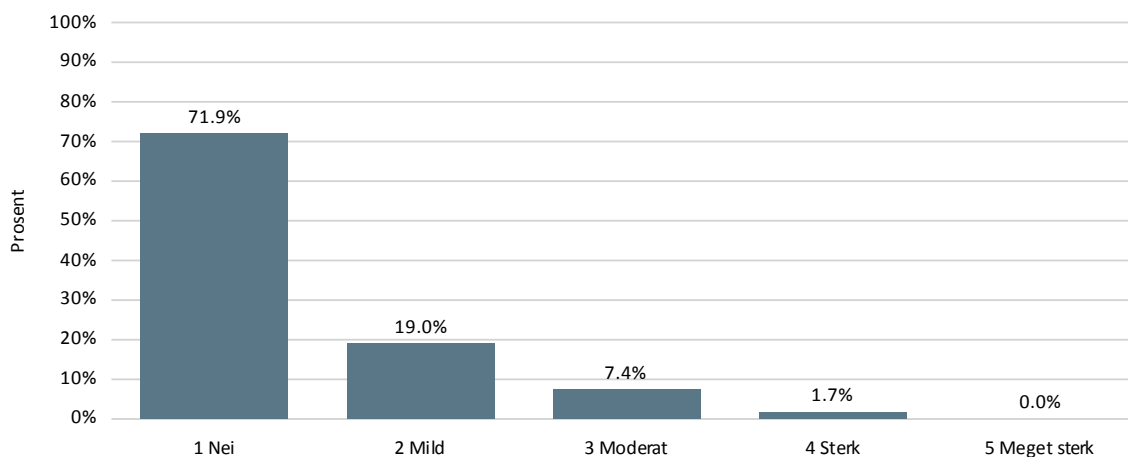
Når katter eller andre smådyr løper fra den

120 svar

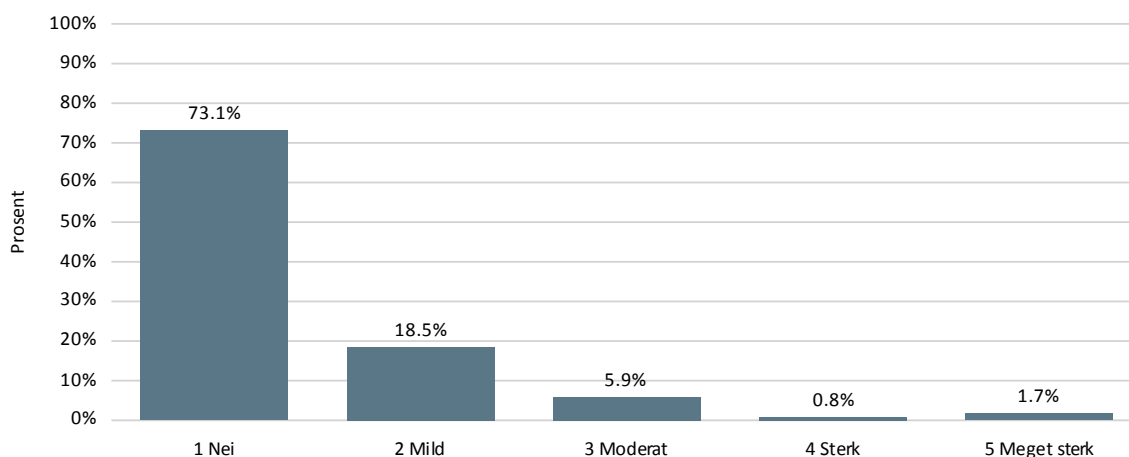

Når joggere/skiløpere/syklister passerer

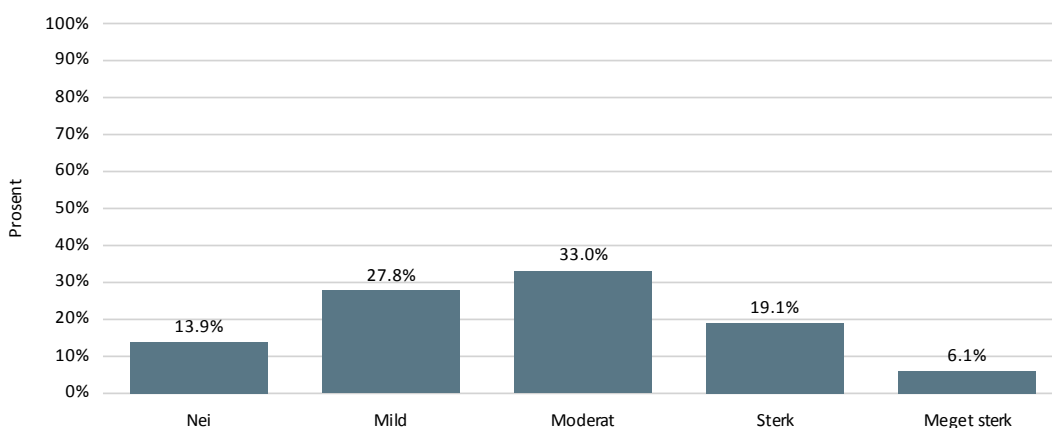
121 svar

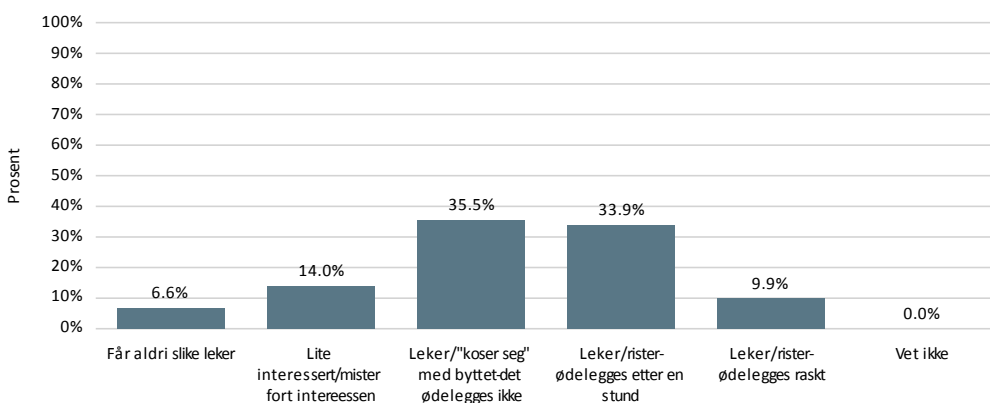
Når barn Leker/løper forbi 119 svar

Har hunden bærelyst? 115 svar

Hva gjør hunden hvis den får tøydokker, «kosedyr» o.l? 121 svar

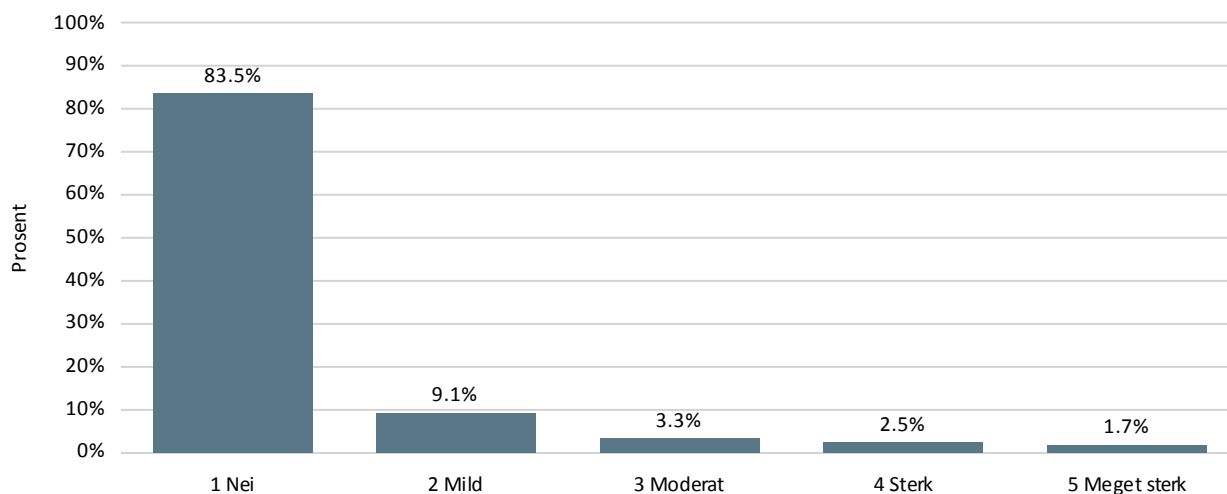

Navn	Antall	Prosent
Får aldri slike leker	8	6,6%
Lite interessert/mister fort intereessen	17	14,0%
Leker/'koser seg' med byttet-det ødelegges ikke	43	35,5%
Leker/rister-ødelegges etter en stund	41	33,9%
Leker/rister-ødelegges raskt	12	9,9%
Vet ikke	0	0,0%
N	121	

TEGN PÅ STRESS

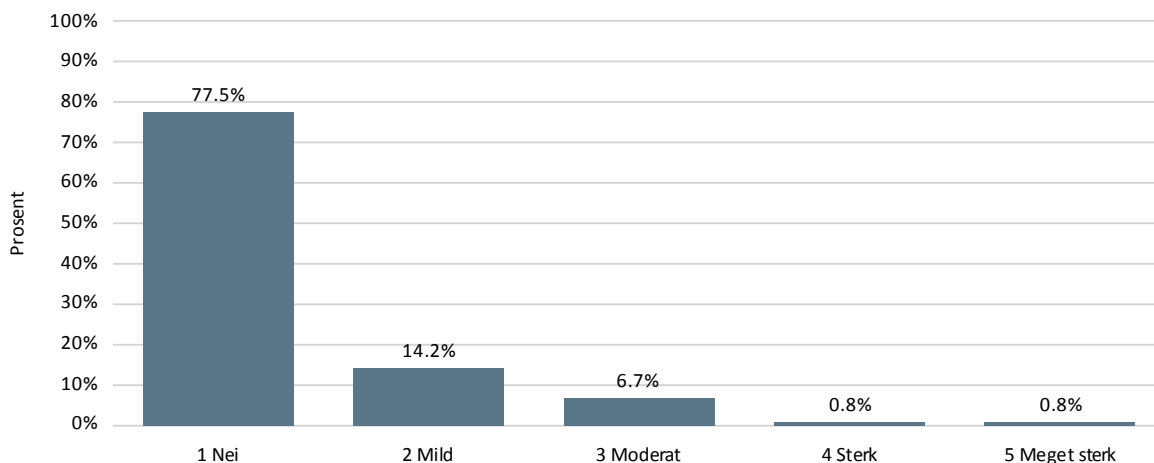
121 SVAR

Stress/ubehag ved bilkjøring?

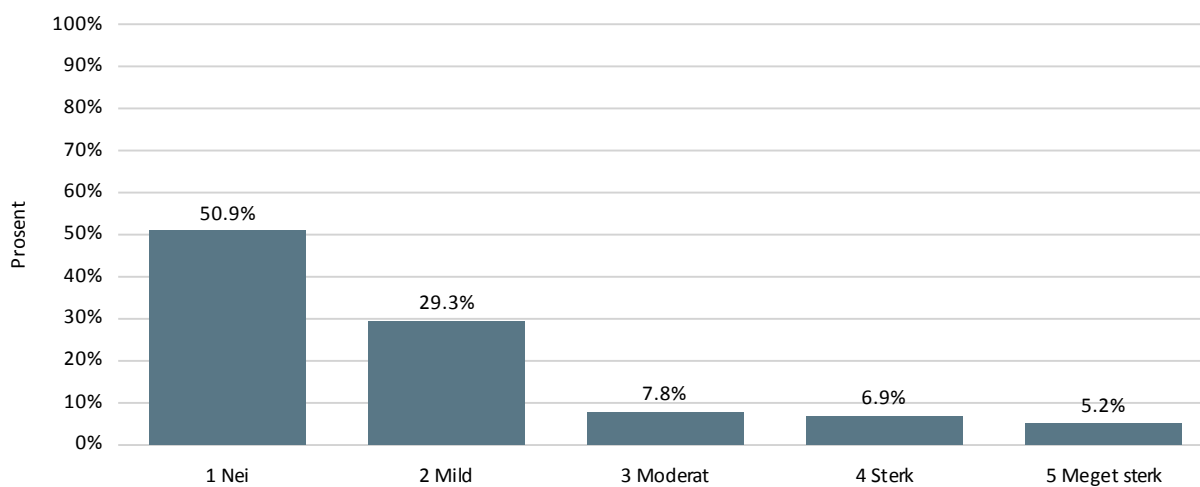
Sammen med andre hunder?

120 svar

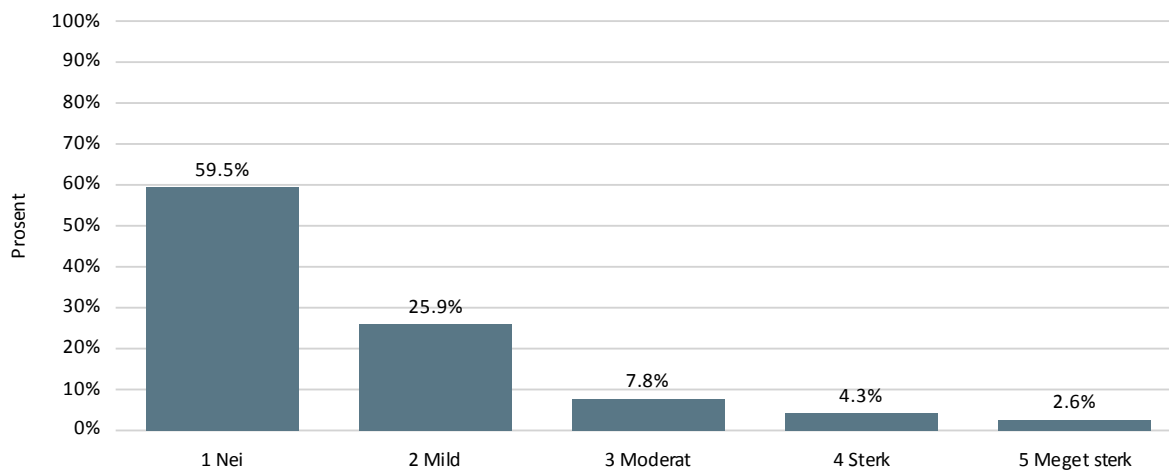

Roer hunden seg raskt ned etter stress(1=svært raskt, 5=svært seint)?

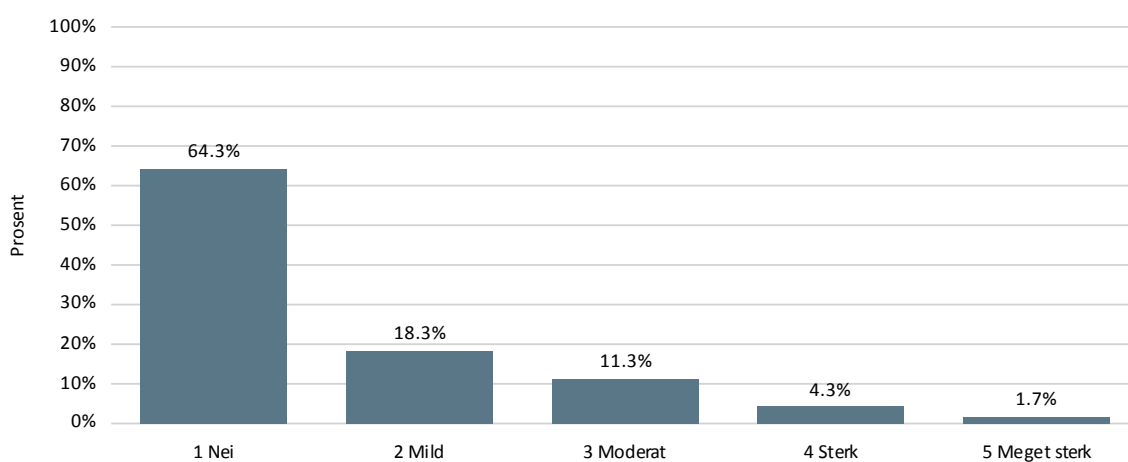
116 svar

Under lek?

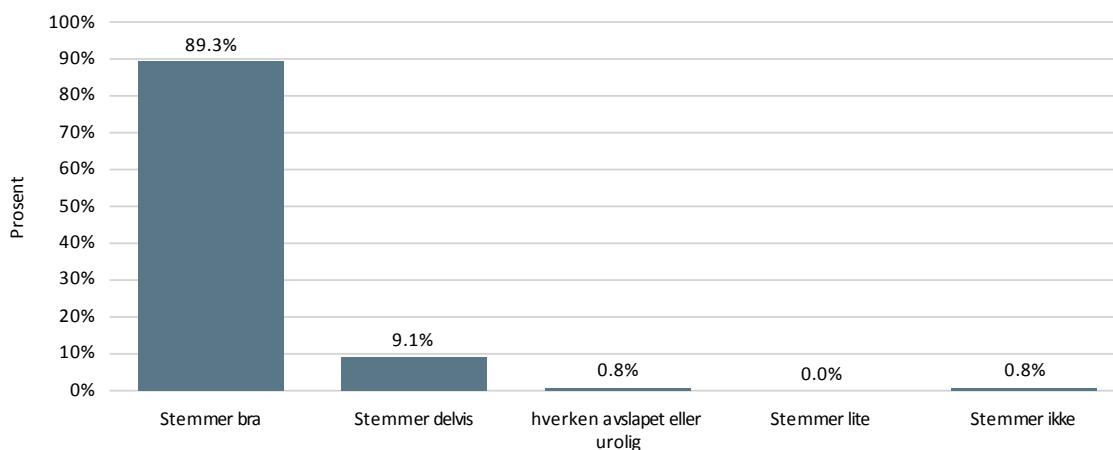

På nye steder?

Hunden er avslappet hjemme

121 svar

Svarer hundens mentalitet(gemytt) til de forventningene du hadde da du valgte denne rasen?

Navn	Antall	Prosent
Ja	105	89,7%
Nei	12	10,3%
N	117	

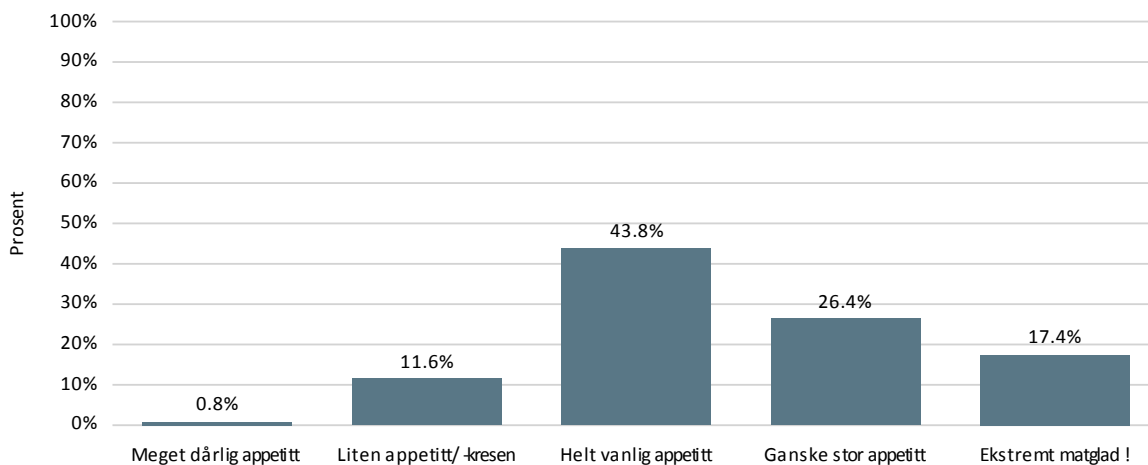
Har hunden uvaner (tendens til repeterende atferd, hyppig slikking, biting o.l.) ?

Navn	Antall	Prosent
Nei, hunden har ikke slik atferd	109	96,5%
Ja, hyppig biting i poter	1	0,9%
JA, mye slikking forbein	2	1,8%
JA stadig slikking/biting flanke/lår	0	0,0%
JA, jager hale meget ofte	0	0,0%
Ja, annet	2	1,8%
N	113	

TIL SLUTT NOEN «ANDRE ATFERDSTREKK» 😊

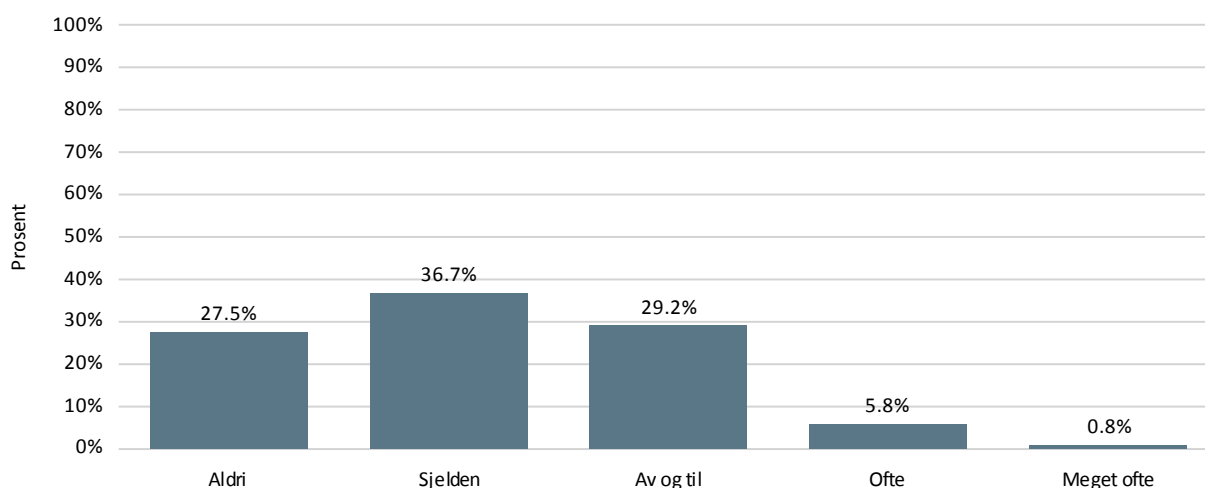
Er hunden glad i mat?

121 svar

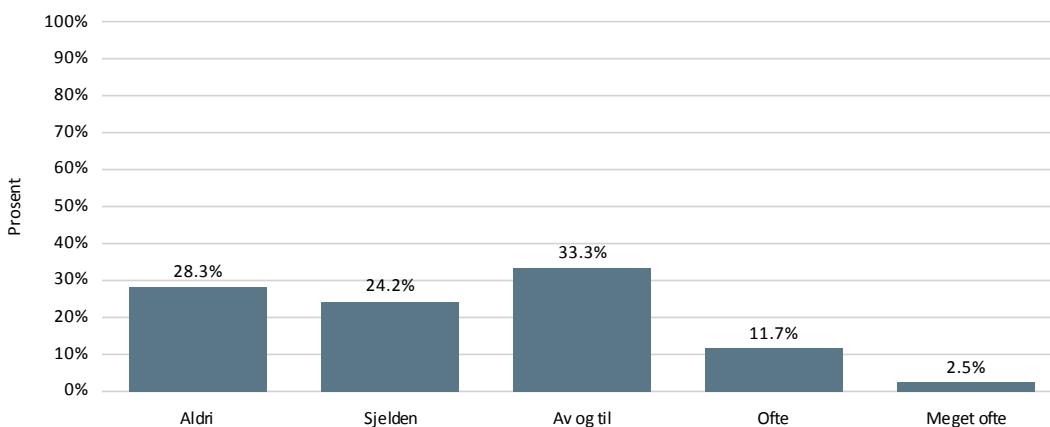
Hender det at hunden stjeler mat?

120 svar

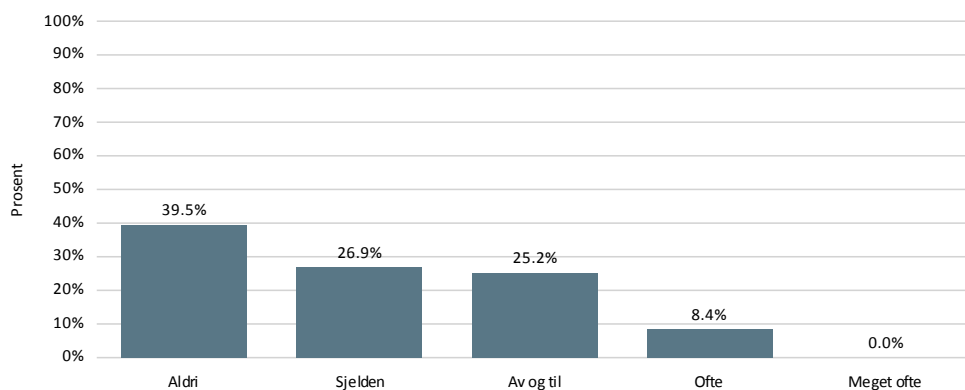
Hvis den får mulighet; hender det at hunden spiser møkk/avføring?

120 svar

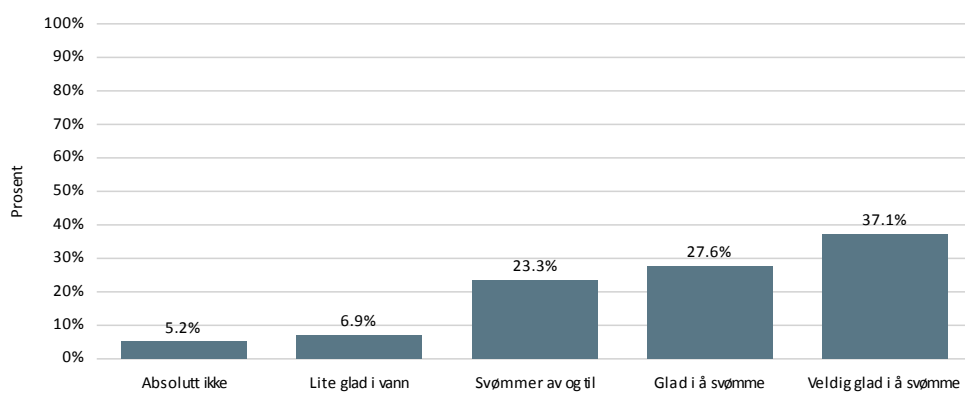
Hvis den får mulighet; hender det at hunden ruller seg i møkk/avføring?

119 svar

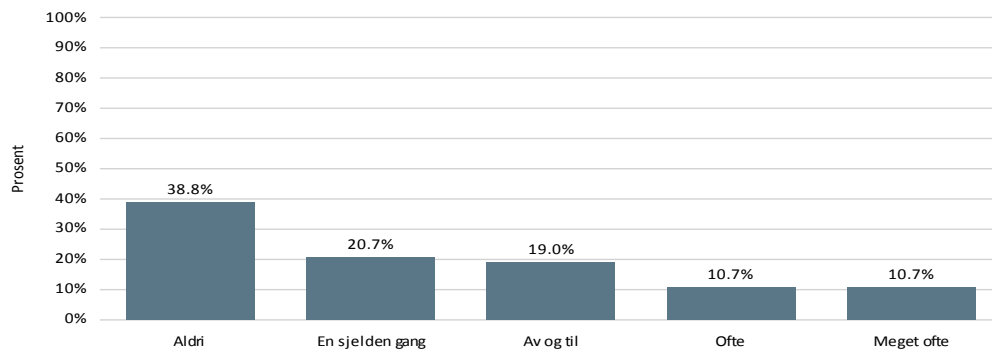
Er hunden glad i å svømme?

120 svar

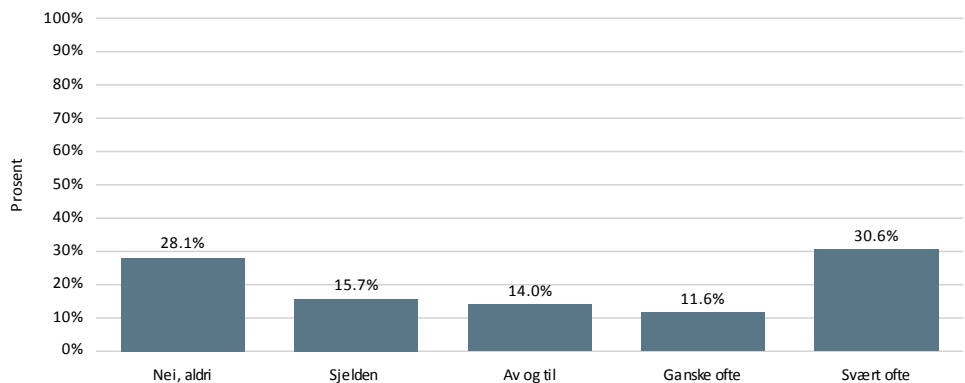
Sover hunden din i sengen?

121 svar

Får hunden ligge i vanlig sofa?

121 svar

Oppsummering

Generell del

1. I undersøkelsen kom det inn 121 besvarelser. Dette er en god svarprosent. I forhold til de 237 hundene som er registrert i NKK siste 10 år utgjør det en «svarprosent» på i overkant av 50%.
2. Andelen tisper var 60,5%, hanner 39,5%. (72 hannhunder/ 47 tisper)
3. Ca 11% av hundene i undersøkelsen var kastrerte (6 hanner/7 tisper)
4. Hundene var i hovedsak «normalt hold» og nesten svært få hunder ble vurdert som tynne eller fete.
5. Det er gitt svar på bare 6 døde hunder, det er alt for lite til å gi et bilde av dødsårsaker
6. De 6 døde hundene oppnådde en gjennomsnittlig levealder på 4,3 år, men dette er altså usikkert og antagelig for lavt (rasen er ung i Norge og de fleste døde vil derfor naturlig nok være relativt unge). 2 av de 6 døde tidlig, de fire andre ble i gjennomsnitt 6 år.
7. Eiere er generelt sett meget positive til å delta med ytterligere spørsmål og blodprøver for å støtte forskningen på rasen

Helse

- 90,5% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens ca 6,7% vurderte hundens helse til middels. Ca 1,6 prosent karakteriserte helsen som dårlig/ meget dårlig
- 21,5% responderte på at hunden har hatt langvarige/tilbakevendende problemer med hud/pels/øre
 - De fleste oppgir kløe/hudirritasjon og problemer med røde/såre poter
 - 22,5% av 40 hunder med hudproblemer oppgir problemer med analkjertler
- Allergi er verifisert hos 1,7% av hundene (bare 2 stk)
- Det er rapportert tannmangel hos 11,5% av hundene.
- 15% (ca 18 stk) av hundene hadde hatt “vedvarende eller alvorlige” fordøyelsesproblemer. Det er hyppig diaré og oppkast som dominerer.
- 1,7% har anmerkninger på hjerte/karsystemet
- 6,7% rapporterte om symptomer fra luftveiene på hundene, halvparten snue og halvparten lungebetennelse.
 - Kennelhoste oppgis hos 5,8% og nesemidd 3,4%, er de vanligste rapporterte enkeltårsakene.
- Øyesykdommer er registrert hos ca 8,4% av hundene (10 stk)
- Alle eiere oppgir at de oppfatter at hundene har normalt syn.
- For 14,2% av hundene oppgis det problemer i ledd/muskel skjelett (ca 17 hunder)
 - Ingen spesifikke sykdommer uthever seg
 - Forekomsten av osteochondrose vanskelig å tolke, antagelig ikke høy
 - Halthet, stivhet og smerte og oppgis som uspesifikke symptomer hos mange av disse hundene
- Det er registrert en del tilfeller av panosteitis
- HD-forekomsten ligger på ca 14%, 10 av 71 røntgede hunder
- AD-forekomst på ca 11%
- Ingen hunder viser tegn på smerte halthet pga AD, noen få pga HD
- Det er ikke registrert epilepsi.
- 13 eiere oppgir anmerkninger på reproduksjonsorganer hos hannhunder, De fleste gjelder forhudskatarr, men også noen få tilfeller av kryptorkisme
- Det er anmerkninger på 11 tisper. Det er innbilt svangerskap (~12% av 72 tisper) som dominerer.
- Ingen problemer med urinveisproblemer, bare et par tilfeller registrert
- Bare et par hunder som har deltatt i undersøkelsen, har hatt kuler/kreftsykdom.
- Det er for få døde hunder til at en kan få et godt inntrykk av vanlige dødsårsaker

Atferd

- 90,5% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 7,0% er middels fornøyd, mens 2,6% vurderer den til dårlig.
- ~33% karakteriseres som engstelige i noen situasjoner
- Slossing med andre hunder ser ut til å være et lite problem i rasen for løse hunder
- Ca 7% av hunden kan vise aggressive signaler (“ofte-svært ofte») mot andre hunder av samme kjønn når de går i bånd.
- Frekvensen av hunder som har bitt av andre hunder er meget lav
- Den rapporterte frekvensen av knurring/biting på fremmede er lav(«ofte-meget ofte»).
- Ca 7% av hundene ser ut til å ha relativt sterk/meget sterk angst for skudd, mens ca 10% har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri.
- Ca 3,4% av hundene har sterk angst for å være alene hjemme
- Ca 5% av hunden kan vise noe angst for andre hunder
- Ca 7,6% av hunden kan vise noe angst for fremmede menn
- 6,6 er redde for å bli klappet av fremmede
- Rundt 6% av hundene bjeffer ofte på fremmede voksne
- 12% har en tendens til å bjeffe på dørklokken.
- ca 3% bjeffer ofte eller svært ofte når noen går forbi hus/hage
- Ellers vil 39% “ofte eller alltid” løpe etter vilt, mens rundt 37,5% vil løpe etter katter
- Nesten alle hundene er avslappet hjemme
-

Arbeidet videre – samarbeid – forskningspotensiale?

Klubben har nå fått en god oversikt over forekomsten av en del helse og atferds-utfordringer i rasen. Hvis de som har svart er representative for rasen ser det ut som hundene stort sett har en god helse og atferd. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere gi en god oversikt over situasjonen.

Det finnes likevel enkelte utfordringer som klubben kan vurdere å følge med på for å bidra til at situasjonen ikke endrer seg i negativ retning. Det kan være noe utfordringer med hudproblematikk, men det er kan også andre ting som en kan ønske å følge med på.

Norges veterinærhøgskole vil kunne bistå med hjelp og kompetanse, og dersom klubben ønsker å gå nærmere inn på noen problemstillinger kan en diskutere om det er mulig å få til et samarbeid. Når det gjelder sykdommer med arvelig disposisjon har vi stor aktivitet innenfor forskning innenfor en rekke sykdommer, der målsettingen er å bidra til å skaffe ny kunnskap og evt bidra til å utvikle gentester for arvelige sykdommer. NVH har gode internasjonale samarbeid slik at vi lett vil samarbeide med forskergrupper i andre land. Dersom klubben ønsker å gå nærmere inn på noen problemstillinger etter å ha sett gjennom resultatene fra undersøkelsen stiller vi gjerne på et møte for å diskutere muligheter for et samarbeid.

Med tanke på **moderne genforskning**, har en nå muligheter til å bidra til å gjøre viktige gjennombrudd, både når det gjelder sykdommer med enkel nedarving og mer komplekse sykdommer. For å gjøre dette trengs blodprøver fra syke hunder som kan sammenlignes med blodprøver fra friske hunder. **Blodprøver av gamle friske hunder er viktig denne sammenheng, og det kan være en viktig ressurs for klubben å tenke på innsamling av blodprøver fra slike hunder. En samling av blodprøver fra gamle friske hunder vil være en viktig ressurs i framtiden dersom en skulle ønske å undersøke en spesiell sykdom. Dette kan effektivt gjøres på utstillinger og treff, hvis eiere tar med seg også gamle hunder, selv om de kanskje ikke stilles mer.** Klubben kan lagre slike prøver gratis ved Norges veterinærhøgskole hvis de ønsker. Når det gjelder ulike sykdommer vil antallet prøver som trengs i et forskningsprosjekt kunne variere fra ca 20 (hvis enkel arvegang) til over 100 (for mer komplekse sykdommer).

Til slutt vil vi minne om at denne undersøkelsen er konfidensiell når det gjelder opplysninger om enkeltindivider og eiere og at det ikke vil komme ut flere opplysninger enn den typen frekvenstabeller som er vist i denne rapporten.

Jeg vil også takke klubben for et godt samarbeid og alle de som har besvart undersøkelsen. Det er vist et stort engasjement og ansvarlighet for å bidra til en best mulig oversikt over helse og atferd hos hundene.

Oslo 13/11-2013

Frode Lingaas